

**ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1836**

ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών**

**Πρόγραμμα Σπουδών
ακαδημαϊκού έτους 2018-2019**

Ημερομηνία υποβολής: Ιούνιος 2018

Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης
Πατησίων 42, 10682 Αθήνα
Τηλ.: 210 3897113, Fax: 210 3801298
www.aht.asfa.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**Εισαγωγή**

1. Πολιτική διασφάλισης ποιότητας
2. Σχεδιασμός και έγκριση των Προγραμμάτων Σπουδών
3. Φοιτητοκεντρική μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση
4. Εισαγωγή φοιτητών, στάδια φοίτησης, αναγνώριση σπουδών και λήψη πτυχίου
5. Διδακτικό προσωπικό
6. Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη
7. Διαχείριση πληροφοριών
8. Δημόσια πληροφόρηση
9. Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των ΠΣ
10. Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση των ΠΠΣ
11. Παραρτήματα

Εισαγωγή

Η παρούσα Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών -εφ' εξής ΠΠΣ- ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 -εφ' εξής ΠΣ 18/19- [βλ. Παράρτημα 2] υποβάλλεται από το Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης -εφ' εξής ΘΙΣΤΕ- της Σχολής Καλών Τεχνών -εφ' εξής ΣΚΤ- της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών -εφ' εξής ΑΣΚΤ-, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης Ποιότητας -εφ' εξής ΑΔΙΠΠ-, προκειμένου να συμμετέχει σε διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης, όπως αυτή διεξάγεται βάσει συγκεκριμένων, προκαθορισμένων, διεθνώς αποδεκτών και εκ των προτέρων δημοσιοποιημένων ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων και δεικτών, εναρμονισμένων με τις Αρχές και Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διασφάλιση Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης [European Standards Guidelines 2015].

Το περιεχόμενο της παρούσας Πρότασης Πιστοποίησης ΠΠΣ βασίζεται στα τρέχοντα δεδομένα λειτουργίας του Τμήματος ΘΙΣΤΕ και αποσκοπεί στην αποτύπωση αφενός του διδακτικού έργου που επιτελείται σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας και του τρόπου που αυτό πλαισιώνεται από την ερευνητική δραστηριότητα των μελών Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού και του λοιπού διδακτικού προσωπικού και από το διοικητικό έργο των αρμόδιων υπαλλήλων, και αφετέρου του τρόπου που η ίδια η ακαδημαϊκή μονάδα μετέχει στη δραστηριότητα του Ιδρύματος εν γένει. Οι βασικές αρχές οργάνωσης του ΠΠΣ του Τμήματος ΘΙΣΤΕ, η επικαιροποίηση της στοχοθεσίας και του προγραμματισμού του αποτελούν, άλλωστε, αντικείμενο συναίνεσης των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος, η οποία τίθεται σε συζήτηση και διατυπώνεται εκ νέου κατ' έτος στο πλαίσιο αντίστοιχης απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος.

Για τη σύνταξη του παρόντος κειμένου χρησιμοποιήθηκε το «Υπόδειγμα για τη σύνταξη Πρότασης Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών» [έκδοση Ιανουάριος 2018] και η σύνθεση του κειμένου αποτυπώνει την καταγραφή και αποτίμηση στοιχείων και πληροφοριών που αντλούνται από τα έντυπα ή ηλεκτρονικά αρχεία του Τμήματος ΘΙΣΤΕ και άλλων υπηρεσιών της ΑΣΚΤ- από την επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος [www.aht.asfa.gr] όπως αυτή ισχύει μεταβατικά μέχρι την έναρξη λειτουργίας του νέου ιστοτόπου του Ιδρύματος [www.new.asfa.gr], από τα ειδικά απογραφικά δελτία, όπως αυτά προτείνονται από την ΑΔΙΠΠ και συμπληρώνονται από προπτυχιακούς φοιτητές και από το σύνολο του ακαδημαϊκού προσωπικού, καθώς και από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος [έκδοση Ιουνίου 2018]. Το κείμενο αριθμεί τριάντα τέσσερις (34) σελίδες και επισυνάπτονται σε αυτό κανονιστικά κείμενα και λοιπό υλικό τεκμηρίωσης, στο οποίο γίνεται αναφορά κατά περίπτωση.

1. Πολιτική διασφάλισης ποιότητας

Στο Τμήμα ΘΙΣΤΕ της ΣΚΤ της ΑΣΚΤ, μέσα από την εμπειρία της δωδεκαετούς επιτυχούς λειτουργίας του, έχουν ωριμάσει ιδέες και αντιλήψεις για την ακαδημαϊκή ταυτότητά του. Η προσέγγιση των ζητημάτων της τέχνης από την σκοπιά της Ιστορίας, της Κριτικής αλλά και της Θεωρίας της Τέχνης, με κέντρο βάρους την περίοδο της νεωτερικότητας και βασικό πλαίσιο αναφοράς τον δυτικό πολιτισμό, αποτελεί τον επιστημονικό πυρήνα αυτής της ακαδημαϊκής ταυτότητας, η οποία πλαισιώνεται διεπιστημονικά από ένα σημαντικό αριθμό γνωστικών αντικειμένων όπως η Ιστορία και η Θεωρία της Αρχιτεκτονικής, η Αισθητική και η Φιλοσοφία της Τέχνης, η Ευρωπαϊκή Ιστορία, η Ιστορία και η Θεωρία της Λογοτεχνίας, η Μουσειολογία, η Ανθρωπολογία και η Κοινωνιολογία της Τέχνης.

Η μέχρι τώρα αναγνωρισμένη πορεία του Τμήματος ΘΙΣΤΕ, όπως αυτή αποτυπώνεται στις περιοδικές Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης αλλά και στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης του 2014, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το Τμήμα ΘΙΣΤΕ προάγει τις ιστορικές και θεωρητικές προσεγγίσεις της τέχνης ως το πρώτο και μοναδικό Τμήμα στον ελλαδικό χώρο το οποίο θεραπεύει αποκλειστικά το συγκεκριμένο αντικείμενο και μάλιστα σε συνεργασία με το Τμήμα Εικαστικών Τεχνών της ΑΣΚΤ και, ως εκ τούτου, σε άμεση συνάφεια με την εικαστική πράξη, καθιστούν αναγκαία και σκόπιμη τη συνεχή ανανέωση, αναπροσαρμογή και βελτιστοποίηση των δομών και του τρόπου λειτουργίας του καθώς και την επικαιροποίηση των στόχων και της συντονισμένης υλοποίησής τους στη βάση των διαρκώς διευρυνόμενων αναγκών. Η αναγκαιότητα για επίτευξη καλύτερων ποιοτικών αποτελεσμάτων συνεπάγεται τη **δέσμευση** του Τμήματος **να εφαρμόσει μια Πολιτική Διασφάλισης Ποιότητας** [βλ. Κείμενο Πολιτικής Ποιότητας ΠΠΣ] ως μέρος του στρατηγικού του σχεδιασμού, ενώ η σκοπιμότητά τους αποτυπώνεται στην **εξειδίκευση της στόχευσης** του Τμήματος και στον **προγραμματισμό των αντίστοιχων δράσεων** [βλ. κείμενο για Προγραμματισμό στόχων και δράσεων].

Συγκεκριμένα, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ στο πλαίσιο του επισυναπτόμενου Κειμένου Πολιτικής Ποιότητας [βλ. Παράρτημα 1] **αναλαμβάνει ρητά την υποχρέωση** να ενισχύσει την ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και τον προσανατολισμό του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, να διαμορφώνει συνθήκες ευνοϊκές για την επίτευξη του σκοπού ίδρυσης και λειτουργίας του, καθώς και για τη θεραπεία του γνωστικού του αντικειμένου, να μεριμνά για την ουσιαστική υλοποίηση των στρατηγικών του στόχων εξειδικεύοντας τα μέσα και τους τρόπους επίτευξής τους και, σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος, να εφαρμόζει τις διαδικασίες ποιότητας που κρίνονται κατάλληλες.

Το Κείμενο Πολιτικής Ποιότητας -δηλωτικού χαρακτήρα- λαμβάνει υπόψη παράγοντες ενδογενείς, που σχετίζονται άμεσα με τις εσωτερικές λειτουργίες, τη δομή και την οργάνωση των σπουδών, την ποιότητα και συνεχή βελτίωση του διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού έργου που παράγουν τα μέλη ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού του Τμήματος, και κοινοποιείται από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος [<http://www.aht.asfa.gr/index.php/omea>] -εφ' εξής ΟΜΕΑ- τόσο στη Συνέλευση του Τμήματος όσο και στη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος [<http://modip.asfa.gr/>] -εφ' εξής ΜΟΔΙΠ ΑΣΚΤ- στο πλαίσιο τακτικών συναντήσεων, αλλά και στη φοιτητική κοινότητα, στο πλαίσιο σχετικών ενημερωτικών συναντήσεων, καθώς η συνδρομή της -παρά τις όποιες αντιρρήσεις έχουν διατυπωθεί από πλευράς της διαμέσου των εκπροσώπων της- κρίνεται εποικοδομητική και αναγκαία.

Ταυτόχρονα, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ **προωθεί την εφαρμογή** της συγκεκριμένης Πολιτικής Διασφάλισης Ποιότητας **μέσω του Προγραμματισμού στόχων και δράσεων** [βλ. Παράρτημα 5] τόσο στο πεδίο των σπουδών, όσο και αναφορικά με την περαιτέρω ενίσχυση της έρευνας και τη σύνδεσή της με τη διδασκαλία, την εντατικότερη σύνδεση με την αγορά εργασίας και τον ευρύτερο δημόσιο χώρο· επίσης, την ενίσχυση της σύνδεσης με το εξωτερικό μέσω της ενεργού παρουσίας του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος σε ερευνητικά έργα διεθνούς βεληνεκούς μέσα από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Erasmus+ και της προώθησης της Δια Βίου Εκπαίδευσης.

Η παραπάνω δέσμευση στοιχειοθετεί τους βασικούς άξονες προγραμματισμού των στρατηγικών στόχων, κάποιιοι από τους οποίους έχουν ήδη επιτευχθεί όπως λ.χ. η αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων για τους αποφοίτους του Τμήματος ΘΙΣΤΕ με τη δημιουργία του κωδικού ΠΕ41-Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, καθώς και η επανίδρυση και προσεχής λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης -εφ' εξής ΜΕΘΙΣΤΕ-.

Αποτελεί, ωστόσο, κοινή συνείδηση όσων συμμετέχουν στη διατύπωση του Κειμένου Πολιτικής Ποιότητας του Τμήματος ΘΙΣΤΕ και στην κατάρτιση του Προγραμματισμού στόχων και δράσεων, ότι η υλοποίηση όσων δηλώνονται επηρεάζεται από παράγοντες εξωγενείς· πρωτίστως, από ζητήματα που άπτονται της δημόσιας εκπαιδευτικής πολιτικής [π.χ. αριθμός εισακτέων κατ' έτος, προκηρύξεις νέων θέσεων μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού -εφ' εξής ΔΕΠ- και λοιπού ακαδημαϊκού προσωπικού], και χρηματοδότησης, τα οποία αποτελούν αναπόφευκτα πάγια συνισταμένη για τη χάραξη ενός στρατηγικού σχεδιασμού ποιοτικής λειτουργίας και αναβάθμισης. Η ικανοποίηση των αναγκών του Τμήματος σε ανθρώπινο δυναμικό και υλικούς πόρους αποτελεί βασική προϋπόθεση για την κατάρτιση ενός ρεαλιστικού προγραμματικού σχεδιασμού και, ως εκ τούτου, σχετίζεται άμεσα με την αποτελεσματική εφαρμογή της Πολιτικής Ποιότητας του Τμήματος.

2. Σχεδιασμός και έγκριση των Προγραμμάτων Σπουδών

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ της ΑΣΚΤ σχεδιάζει και εγκρίνει το ΠΠΣ για το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 στο πλαίσιο έγγραφης διαδικασίας, η οποία διεξάγεται κατά τα προβλεπόμενα στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών έχει θεσμοθετηθεί ως αρμόδια για την κατ' έτος επεξεργασία και υποβολή στη Συνέλευση του ενδεικτικού ΠΠΣ. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις των διδασκόντων και των φοιτητών του Τμήματος και με γνώμονα την απαίτηση για παροχή εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου, που να ανταποκρίνεται συνάμα στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, σχεδιάζει και καταρτίζει το ΠΠΣ, το οποίο επικαιροποιείται ετησίως με σχετική απόφαση της Συνέλευσης της ακαδημαϊκής μονάδας και εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος.

Συγκεκριμένα, κατά τον σχεδιασμό του ΠΣ 18/19 λαμβάνεται υπόψη η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και ο προσανατολισμός του Τμήματος, αποδίδεται δηλ. ιδιαίτερη σημασία:

[α] στην *ιστορική διαδρομή* του Τμήματος, η οποία συνοψίζεται ως εξής:

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ ιδρύθηκε σύμφωνα με το ΠΔ 486/1991 ως φυσική ιστορική συνέχεια και μετεξέλιξη του Τομέα Θεωρητικών Σπουδών της ΑΣΚΤ και λειτούργησε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 [σε ό,τι αφορά το ιστορικό της ΑΣΚΤ βλ. Παράρτημα 7 και συγκεκριμένα σελ. 6 επ. της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος (έκδοση Ιουνίου 2018)]. Όντας ακόμη νεοσύστατο, μετονομάστηκε σε Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης με το ΠΔ 129/2009, το οποίο ισχύει μέχρι σήμερα, έντεκα χρόνια μετά. Η αδιάρρηκτη σύνδεση και αλληλεπίδραση μεταξύ του Τμήματος ΘΙΣΤΕ και του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών, ως αναπόσπαστων μερών του ίδιου Ιδρύματος, διαμορφώνει συνθήκες άμεσης επαφής με τον ίδιο το χώρο παραγωγής και προβολής των έργων τέχνης [εργαστήρια, εκθεσιακοί χώροι], γεγονός που αποτυπώνεται και στο σχεδιασμό και την κατάρτιση του ΠΠΣ [βλ. Παράρτημα 2 και 4].

[β] στο *επιστημονικό πεδίο* που θεραπεύει το Τμήμα ΘΙΣΤΕ και το οποίο συνίσταται στην Ιστορία και Θεωρία της Τέχνης. Επιπλέον, η μελέτη του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου πλαισιώνεται διεπιστημονικά από ένα σημαντικό αριθμό συναφών γνωστικών αντικειμένων όπως η Ιστορία και η Θεωρία της Αρχιτεκτονικής, η Ευρωπαϊκή Ιστορία, η Ιστορία και η Θεωρία της Λογοτεχνίας, η Ανθρωπολογία και η Κοινωνιολογία της Τέχνης.

[γ] στον *σκοπό* που υπηρετεί το Τμήμα ΘΙΣΤΕ, όπως αυτός διατυπώνεται με σαφήνεια στο άρθρο 2 του ιδρυτικού ΠΔ [ΠΔ 486/1991] και συνίσταται στα εξής: **[1]** να συμβάλλει στην αυτογνωσία της ελληνικής κοινωνίας, να προβάλλει την εικόνα της τέχνης της και να προάγει το ευρύτερο καλλιτεχνικό αίσθημα του, **[2]** να παρέχει τα απαραίτητα εφόδια για την άρτια κατάρτιση και σταδιοδρομία του ιστορικού και θεωρητικού της τέχνης, του τεχνοκριτικού και του επιστημονικού προσωπικού που απασχολείται στα πνευματικά κέντρα, μουσεία, πινακοθήκες, εκδοτικούς οργανισμούς, μέσα ενημέρωσης και επικοινωνίας κ.λπ., καθώς και αυτών που επιθυμούν να σταδιοδρομήσουν στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, και **[3]** να συμβάλλει στη συνειδητοποίηση της σημασίας της αισθητικής αγωγής ως βασικού παράγοντα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

[δ] στη σύνθεση του διδακτικού προσωπικού, το οποίο απαρτίζεται από δώδεκα μόνιμους ή επί θητεία καθηγητές [Καθηγητές α' βαθμίδας, Αναπληρωτές και Επίκουρους Καθηγητές], καθώς και από διδάσκοντες με σύμβαση σύμφωνα με το ΠΔ 407/1980 μετά από σχετική πρόσκληση ενδιαφέροντος, διδάσκοντες με ανάθεση από άλλα Τμήματα/ΑΕΙ και καλλιτεχνικούς φορείς μετά από αντίστοιχη πρόσκληση, μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού του Τμήματος και του Ιδρύματος και πανεπιστημιακούς υποτρόφους, οι οποίοι προσλαμβάνονται κατόπιν σχετικής πρόσκλησης ενδιαφέροντος και αντίστοιχης διαδικασίας επιλογής στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης μέσω ΕΣΠΑ Πράξης με τίτλο «Απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες κατόχους διδακτορικού».

[ε] στον επιστημονικό προσανατολισμό του, ο οποίος συνίσταται στη μελέτη της Ιστορίας και Θεωρίας της Τέχνης ως ειδικευμένου και σαφώς προσδιορισμένου ερευνητικού πεδίου, με έμφαση στο δυτικό πολιτισμό αλλά και με προοπτικές διεύρυνσης σε μη δυτικούς πολιτισμούς, πεδίο το οποίο πλαισιώνεται από σημαντικό αριθμό γνωστικών αντικειμένων όπως η Ιστορία και η Θεωρία της Αρχιτεκτονικής, η Ευρωπαϊκή Ιστορία, η Ιστορία και η Θεωρία της Λογοτεχνίας, η Μουσειολογία, η Ανθρωπολογία και η Κοινωνιολογία της Τέχνης.

[στ] στις προοπτικές διεύρυνσης και εμβάθυνσης του επιστημονικού του προσανατολισμού στην κατεύθυνση των πολιτισμικών σπουδών και των *visual studies*. Άλλωστε, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ με την πρόθεση για ευρύτερο «άνοιγμα σε σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις του εικαστικού φαινομένου αλλά και σε εξωεικαστικές περιοχές», με κοινό άξονα ενδιαφέροντος, ωστόσο, την παραγωγή εικόνων, ευθυγραμμίζεται με τη σχετική προτροπή της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης όπως αυτή αποτυπώθηκε στο πλαίσιο της σχετικής Έκθεσης του 2014 [[Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης](#), σελ. 6].

[ζ] στον εκπαιδευτικό και επαγγελματικό προσανατολισμό του ΠΠΣ του Τμήματος, ο οποίος συνίσταται στο να παρέχει στους φοιτητές τα κατάλληλα εφόδια για την άρτια κατάρτιση και σταδιοδρομία του ιστορικού και θεωρητικού τέχνης, του τεχνοκριτικού και του επιστημονικού προσωπικού σε μουσεία, πινακοθήκες και άλλα πολιτιστικά ιδρύματα, καθώς και του καθηγητή ιστορίας της τέχνης και αισθητικής στη μέση εκπαίδευση αλλά και στον πανεπιστημιακό χώρο.

Στο πλαίσιο της πρόσφατης Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος ΘΙΣΤΕ για τα ακαδημαϊκά έτη 2011-2012 έως 2017-2018 περιγράφεται και αποτιμάται η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας, η οποία συναρτάται με τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής του ΠΠΣ του Τμήματος. Στη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης εμπίπτουν αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος για κατανομή διαθέσιμων οικονομικών πόρων, για εξασφάλιση νέων πόρων και υποδομών μέσω του τακτικού προϋπολογισμού, καθώς και μέσω ερευνητικών προτάσεων, συνεργασιών με άλλους φορείς και λοιπών δράσεων δια βίου μάθησης, αλλά και αποφάσεις που αφορούν στην υιοθέτηση κανόνων σχετικά με την εκπαιδευτική και διοικητική λειτουργία του Τμήματος.

Η διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος περιγράφεται στο πλαίσιο της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του 2018 ως συμμετοχική και διαλογική, καθώς σε αυτή συνεισφέρουν όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ήτοι φοιτητές, εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό. Τα αποτελέσματα της σχετικής διαδικασίας επικυρώνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία

λαμβάνει υπόψη τις διατυπωθείσες προτάσεις, ενώ ταυτόχρονα μεριμνά ώστε η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος να ευθυγραμμίζεται άμεσα με την ευρύτερη στρατηγική του Ιδρύματος, αλλά και της Πολιτείας σε αντίστοιχα, ήτοι ακαδημαϊκά, θέματα.

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ, στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ΠΣ 18/19, μεριμνά για την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών στη διαμόρφωσή του και επιζητεί τη γνώμη και εμπειρία αποφοίτων, συναφών επιστημονικών οργανώσεων και εργοδοτών που δραστηριοποιούνται σε σχετικούς κλάδους, αναφορικά με την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές του Τμήματος καλούνται τακτικά στο τέλος του εξαμήνου να αποτιμήσουν το διδακτικό έργο που επιτελέστηκε συμπληρώνοντας οικειοθελώς φόρμες αξιολόγησης μαθήματος σε έντυπη μορφή, οι οποίες στη συνέχεια υπόκεινται σε σχετική επεξεργασία για την εξαγωγή συμπερασμάτων εποικοδομητικών για τη διεξαγωγή και περαιτέρω βελτίωση του παρεχόμενου διδακτικού έργου [βλ. Παράρτημα 6]. ωστόσο κι ενώ διαδικαστικά και ουσιαστικά ζητήματα αναφορικά με την οργάνωση και διεξαγωγή της αξιολόγησης έχουν συζητηθεί διεξοδικά στα αρμόδια συλλογικά όργανα, τόσο σε επίπεδο Τμήματος όσο και σε επίπεδο ΑΣΚΤ με συμμετοχή και φοιτητών, και τα ερωτηματολόγια έχουν εξειδικευτεί ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες του Τμήματος ΘΙΣΤΕ, η επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των δυο συντελεστών της αξιολόγησης και η ουσιαστική εφαρμογή της διαδικασίας, η οποία συνίσταται στην επαρκή ανταπόκριση των φοιτητών, είναι ακόμη ζητούμενο.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης -εφ' εξής ΠΑ- και συγκεκριμένα μετά την ολοκλήρωσή της ο ασκούμενος φοιτητής συμπληρώνει ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της ΠΑ, καθώς επίσης αξιολογείται από τον Επόπτη του στο φορέα όπου πραγματοποίησε την Πρακτική του, και τα σχετικά έγγραφα προσκομίζονται από το φοιτητή στον Επιστημονικά Υπεύθυνο του μαθήματος, ο οποίος συλλέγει στοιχεία που αφορούν στην επιτυχία των στόχων του μαθήματος «Πρακτική Άσκηση» και δύναται να τα δημοσιοποιεί κατόπιν σχετικής επεξεργασίας ως ανώνυμα στατιστικά στοιχεία [βλ. Παράρτημα 9].

Στο πλαίσιο της διεύρυνσης σε σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις του εικαστικού φαινομένου με σκοπό την ενσωμάτωση των νέων γνώσεων και την εισαγωγή νέων θεματικών, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ ανατρέχει κατά το σχεδιασμό του ΠΣ 18/19 σε ποικίλες πηγές, όπως π.χ. βάσεις δεδομένων, στατιστικές έρευνες, πρακτικά συνεδρίων, επιστημονικά άρθρα σε συλλογικούς τόμους, μονογραφίες, επιστημονικά περιοδικά κ.λπ. σχετικά με την επικαιρότητα της αισθητικής παιδείας επιδιώκοντας να ανιχνεύσει τις ακαδημαϊκές τάσεις, να εποπτεύσει τον αναπτυσσόμενο διάλογο και να λάβει υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις στον ακαδημαϊκό αλλά και τον εικαστικό χώρο.

Κατά το σχεδιασμό του ΠΣ 18/19 το Τμήμα ΘΙΣΤΕ λαμβάνει υπόψη τη *μοναδικότητα της ακαδημαϊκής ταυτότητας και του επιστημονικού προσανατολισμού* του σε επίπεδο ελληνικών ΑΕΙ, καθώς, όπως προκύπτει από τη συγκριτική αξιολόγηση με ΠΠΣ άλλων Σχολών και Τμημάτων στον ελλαδικό χώρο, το ΠΠΣ του Τμήματος δεν παρουσιάζει επικαλύψεις με ΠΠΣ άλλων ελληνικών ακαδημαϊκών Τμημάτων. Αυτή η αποκλειστικότητα, την οποία το Τμήμα προσλαμβάνει ως συγκριτικό πλεονέκτημα, αποτυπώνεται και σε σχετική Υπουργική Απόφαση [υπ' αριθ. 158964/Ζ1/2016 (Β' 3142)], για την οποία ελήφθη υπόψη η σύμφωνη γνώμη της ολομέλειας της ΑΔΙΠΠ- σύμφωνα με την εν λόγω Υπουργική Απόφαση, βάσει της οποίας ορίζονται οι

αντιστοιχίες Τμημάτων, Εισαγωγικών Κατευθύνσεων και Προγραμμάτων Σπουδών των ελληνικών ΑΕΙ, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ της ΑΣΚΤ συγκαταλέγεται στην κατηγορία «Τμήματα χωρίς αντιστοιχία», γεγονός που τεκμηριώνει όσα προαναφέρθηκαν.

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ φροντίζει ώστε μέσω του τρόπου που δομείται το ΠΠΣ να διαμορφώνονται συνθήκες ομαλής μετάβασης των φοιτητών στα διάφορα στάδια των σπουδών. Συγκεκριμένα, το ΠΠΣ είναι δομημένο σε δυο διειτίες: στα δυο πρώτα έτη κυριαρχούν τα μαθήματα εισαγωγικού χαρακτήρα [επισκοπήσεις] -με εξαίρεση το «Καλλιτεχνικό Εργαστήριο» στο πλαίσιο του οποίου οι φοιτητές εξοικειώνονται με την εικαστική πράξη μέσω συμμετοχής τους σε εργαστήρια του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών της ΑΣΚΤ, καθώς και μέσω παρακολούθησης διαλέξεων που δίδονται από καθηγητές του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών με αντικείμενο την εικαστική πράξη-, ενώ στα επόμενα δυο έτη τα μαθήματα επιστημονικής περιοχής [διαλέξεις και σεμινάρια]. Η μετάβαση από το πρώτο [Α' και Β' έτος] στο δεύτερο [Γ' και Δ' έτος] στάδιο των σπουδών στο Τμήμα ΘΙΣΤΕ σηματοδοτεί τη μετάβαση από μαθήματα ως επί το πλείστον υποβάθρου σε μαθήματα επιστημονικής περιοχής, ευνοώντας τη σταδιακή ανάπτυξη προσωπικών ενδιαφερόντων στο πλαίσιο των σπουδών και την εξοικείωση των φοιτητών με την ελευθερία που τους δίνεται να δημιουργούν μέσω των επιλογών τους θεματικές συνάψεις.

Σε άμεση συνάρτηση με τη δομή του ΠΠΣ βρίσκεται η ορθολογική κατανομή και διάταξη ύλης. Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ λαμβάνει υπόψη του τη διαπίστωση της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης στο πλαίσιο της Εξωτερικής Αξιολόγησης [έτους 2014] σύμφωνα με την οποία επικρατούσε ένας γραμμικός τρόπος πραγμάτευσης της Ιστορίας της Τέχνης, ο οποίος είναι σκόπιμο να διατηρηθεί μόνο στα εισαγωγικά μαθήματα, και καταβάλλει προσπάθειες να ευθυγραμμιστεί με τη σύσταση για «μεγαλύτερη ευελιξία στη διάταξη της διδακτέας ύλης με στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα της σύγχρονης τέχνης ήδη από τα πρώτα εξάμηνα» [βλ. σελ. 8 της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης]. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του ΠΣ 18/19 το μάθημα «Γ3 Μοντέρνα και Σύγχρονη Τέχνη» εντάσσεται στο 3^ο εξάμηνο σπουδών. Ταυτόχρονα, το Τμήμα προσπαθεί να διατηρήσει τον αριθμό των προσφερόμενων μαθημάτων στα ενδεδειγμένα βάσει της εξωτερικής αξιολόγησης πλαίσια και την κατανομή των υποχρεωτικών μαθημάτων σε έξι (6) ανά εξάμηνο, καθώς και να αυξήσει τον αριθμό των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων και συγκεκριμένα των σεμιναρίων. Σε κάθε περίπτωση, το ΠΣ 18/19 ευθυγραμμίζεται με όσα προβλέπονται στην υπ' αριθ. Φ5/89656/Β3 (Β' 1466/2007) Υπουργική Απόφαση για την εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων -εφ' εξής ECTS-.

Στην προοπτική εντατικότερης διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την έρευνα και την εργασιακή απασχόληση, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ μεριμνά κατά το σχεδιασμό του ΠΠΣ ώστε [α] να ανατίθενται στο πλαίσιο των μαθημάτων ατομικές ή ομαδικές εργασίες, οι οποίες ενθαρρύνουν την επιστημονική δραστηριότητα των φοιτητών στα πρώτα βήματα της ακαδημαϊκής τους ζωής, [β] να προσφέρεται η δυνατότητα εκπόνησης μέτριας κλίμακας βιβλιογραφικής, θεωρητικής ή εμπειρικής έρευνας στο πλαίσιο πτυχιακής εργασίας με την επιλογή του αντίστοιχου μαθήματος «Πτυχιακή Εργασία» κατά το 8^ο εξάμηνο σπουδών και [γ] να προσφέρεται απρόσκοπτα στους φοιτητές η δυνατότητα εργασιακής εμπειρίας υπό τη μορφή Πρακτικής Άσκησης, η οποία εντάσσεται και στο ΠΣ 18/19 ως μάθημα επιλογής στο 7^ο εξάμηνο σπουδών [βλ. [Οδηγό Πρακτικής Άσκησης](#)]. Τέλος, [δ] κατά περίπτωση δίνεται στους φοιτητές υπό προϋποθέσεις η δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα στο πλαίσιο λειτουργίας του

Τμήματος, καθώς και του Γραφείου Διασύνδεσης της ΑΣΚΤ [βλ. σελ. 25 επ. της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος (έκδοση Ιουνίου 2018)], ενώ [ε] οργανώνεται, μέσω της πρόβλεψης του μαθήματος της Πρακτικής Άσκησης σε σχολεία, καθώς και δέσμης μαθημάτων από τα πεδία της [1] εκπαίδευσης και αγωγής, [2] μάθησης και διδασκαλίας και [3] ειδικής διδασκαλίας, ήτοι Διδακτικής της Ιστορίας της Τέχνης, η ενσωμάτωση στο ΠΠΣ της δυνατότητας, για όσους φοιτητές το επιθυμούν, της απόκτησης πιστοποιημένης παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας, ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή τους ως αποφοίτων του Τμήματος σε μελλοντικούς διαγωνισμούς ΑΣΕΠ για την πλήρωση θέσεων μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

3. Φοιτητοκεντρική μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση

Βασική επιδίωξη του Τμήματος ΘΙΣΤΕ είναι να ευθυγραμμίζεται με τη σύγχρονη θεώρηση ότι στην ευρωπαϊκή -και ως εκ τούτου και στην ελληνική- Τριτοβάθμια Εκπαίδευση συντελείται μια μετάβαση από την παραδοσιακή παιδαγωγική προσέγγιση, η οποία θέτει στο επίκεντρό της τον όρο «διδασκαλία» και είναι καθηγητοκεντρική, σε μια προσέγγιση που εστιάζει στην έννοια «μάθηση» και είναι φοιτητοκεντρική. Μεριμνά, δηλαδή, ώστε να διαμορφώνονται συνθήκες που ευνοούν σταδιακά την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών στη μαθησιακή διαδικασία, ενώ ταυτόχρονα εφαρμόζει μια προσέγγιση εστιασμένη στο αποτέλεσμα. Αυτή η επιδίωξη αποτυπώνεται στη διατύπωση και εποπτεία των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΠΠΣ του Τμήματος [βλ. Παράρτημα 2 και 5], η εφαρμογή του οποίου τίθεται υπό συνεχή παρακολούθηση.

Συγκεκριμένα, στο ΠΠΣ του Τμήματος ΘΙΣΤΕ εντάσσονται μαθήματα που καλύπτουν τρεις τουλάχιστον διαφορετικούς τρόπους παράδοσης, οι οποίοι και δομούν ανάλογα την πορεία φοίτησης: **[α]** *επισκοπήσεις* κατά το Α' και Β' έτος σπουδών, δηλ. από το 1^ο έως το 4^ο εξάμηνο], **[β]** *διαλέξεις* και *σεμινάρια* κατά το Γ' και Δ' έτος σπουδών, δηλ. από το 5^ο έως το 8^ο εξάμηνο] και **[γ]** *Πρακτική Άσκηση* και *Πτυχιακή Εργασία*.

[α] στις *επισκοπήσεις* εξετάζονται με εποπτικό τρόπο αντικείμενα όπως η Ιστορία της Τέχνης και της Αρχιτεκτονικής, η Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών, η Ευρωπαϊκή Ιστορία και η Αγγλική Ορολογία της Τέχνης, και εν συνεχεία αντικείμενα όπως η Μεθοδολογία της Ιστορίας της Τέχνης, η Ιστορία και Θεωρία της Φωτογραφίας, η Φιλοσοφία της Τέχνης, η Θεωρία και Κριτική της Τέχνης, η Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία, τα Παιδαγωγικά και η Ψυχολογία της Εκπαίδευσης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο τελευταίο εξάμηνο του Β' έτους σπουδών προσφέρεται το «Καλλιτεχνικό Εργαστήριο» ως μάθημα εφαρμοσμένου χαρακτήρα με σκοπό την εξοικείωση των φοιτητών με πτυχές της εικαστικής πράξης.

[β] οι *διαλέξεις* [Δ-] και *σεμινάρια* [Σ-] καλύπτουν τα πεδία «Ιστορία και Θεωρία της Τέχνης και της Αρχιτεκτονικής» [αρκτικόλεξο ΙΣΘΕΤΑ] και «Φιλοσοφία της Τέχνης και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» [αρκτικόλεξο ΦΙΤΑΕ], γεγονός που προσφέρει στους φοιτητές την ευελιξία να επιλέγουν τη μαθησιακή κατεύθυνση βάσει των ενδιαφερόντων τους, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την αίσθηση αυτονομίας στη διαμόρφωση του γνωστικού τους προφίλ. Οι διαλέξεις και τα σεμινάρια διαφοροποιούνται, άλλωστε, περαιτέρω βάσει των περιεχομένων τους σε μαθήματα θεωρητικού και μαθήματα εφαρμοσμένου χαρακτήρα [βλ. Παράρτημα 4].

[γ] η *Πρακτική Άσκηση* και η *Πτυχιακή Εργασία* προσφέρονται ως επιλεγόμενα μαθήματα στο Δ' έτος σπουδών, στο 7^ο και στο 8^ο εξάμηνο, και νοούνται ως μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων, επαγγελματικών και ερευνητικών· η Πρακτική Άσκηση σε σχολεία εντάσσεται, για όσους ενδιαφέρονται να αποκτήσουν Πιστοποίηση Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, στο 8^ο εξάμηνο σπουδών.

Η μετάβαση από το πρώτο [Α' και Β' έτος] στο δεύτερο [Γ' και Δ' έτος] στάδιο των σπουδών στο Τμήμα ΘΙΣΤΕ συνιστά στην ουσία μετάβαση από μαθήματα ως επί το πλείστον υποβάθρου [*επισκοπήσεις*] σε μαθήματα επιστημονικής περιοχής [*διαλέξεις* και *σεμινάρια*], γεγονός που καταδεικνύει δυο χαρακτηριστικές επιδιώξεις του ΠΠΣ: τη βαθμιαία ενθάρρυνση της ενεργητικής μάθησης και της ανάληψης ευθύνης από

μέρους του φοιτητή για τη μαθησιακή διαδικασία και την εντατικοποίηση της σχέσης μεταξύ των δυο βασικών συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας, του διδάσκοντος και του φοιτητή. Συγκεκριμένα, ο ρόλος του διδάσκοντα εξειδικεύεται σε τρεις τουλάχιστον λειτουργίες, την καθοδήγηση, την υποστήριξη και το συντονισμό, οι οποίες συνυπάρχουν σε διαφορετική ένταση η κάθε μία ανάλογα με το στάδιο και σπουδών και οι οποίες συνεπάγονται ταυτόχρονα διαφορετικό τρόπο διάδρασης διδάσκοντος-φοιτητή, δίνοντας πάντα έμφαση στην επίτευξη των προβλεπόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Όσα προαναφέρθηκαν συνδιαμορφώνονται περαιτέρω από τα μέσα και τις πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας που εφαρμόζονται. Πέραν των διαλέξεων και των εργαστηριακού τύπου μαθημάτων εισάγονται από τους διδάσκοντες κατά περίπτωση και άλλου τύπου δραστηριότητες για την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων του εκάστοτε μαθήματος [βλ. Περιγράμματα μαθημάτων], όπως η επεξεργασία και προφορική παρουσίαση ενός θέματος από μεμονωμένους φοιτητές ή μικρές ομάδες, ομαδικές ασκήσεις εφαρμοσμένου χαρακτήρα σε συνδυασμό με μικρής κλίμακας ερευνητική δραστηριότητα στο χώρο της Βιβλιοθήκης, χρήση οπτικοακουστικού υλικού συναφούς με τη θεματολογία μαθήματος, επιτόπιες επισκέψεις σε μουσεία και εισαγωγή σε θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα που αφορούν σε διάφορα στάδια της οργάνωσης και επιμέλειας εικαστικών εκθέσεων. Ιδιαίτερο εκπαιδευτικό ρόλο κατέχουν και οι εκδρομές που οργανώνονται εντός και εκτός της χώρας, για τη διεύρυνση της αντίληψης των φοιτητών ως προς την αντίστοιχη πολιτισμική πραγματικότητα [βλ. σελ. 19 της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης (έκδοση Ιουνίου 2018)].

Επίσης, γίνεται ευρεία χρήση ψηφιακών μέσων και νέων τεχνικών με επικρατέστερη εκείνη των προβολικών συστημάτων, με τα οποία είναι εξοπλισμένες οι περισσότερες αίθουσες διδασκαλίας, αλλά και της χρήσης της Πλατφόρμας Τηλεκπαίδευσης **eClass** [<http://eclass.asfa.gr/>], με την οποία εξασφαλίζεται διαδικτυακή πρόσβαση σε ψηφιοποιημένη βιβλιογραφία και εκπαιδευτικό υλικό· από τα περιγράμματα μαθημάτων, ωστόσο, προκύπτει ότι, ενώ οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν κατά κόρον στα μαθήματά τους παρουσιάσεις με τη χρήση power point, υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω ενθάρρυνσης της συστηματικής εφαρμογής των δυνατοτήτων της ψηφιακής τάξης.

Ιδιαίτερης μνείας χρήζει σε αυτό το σημείο **[α]** η εντατική χρήση της Βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ [http://www.library.asfa.gr/askt/site/Home/t_section] στο πλαίσιο των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων, καθώς και **[β]** η συστηματική χρήση της υπηρεσίας διαχείρισης συγγραμμάτων Εύδοξος:

[α] Οι διδάσκοντες διαμορφώνουν κάθε φορά, με την πολύτιμη συνδρομή των βιβλιοθηκονόμων, για το εκάστοτε μάθημα ένα μικρό αποθετήριο τίτλων, το λεγόμενο 'ράφι μαθήματος', όπου τοποθετούνται ενδεικτικοί τίτλοι της βασικής βιβλιογραφίας διαθέσιμοι προς χρήση από τους εγγεγραμμένους στο εκάστοτε μάθημα φοιτητές καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου· συχνά οι φοιτητές, βέβαια, δανείζονται συμπληρωματικό υλικό με τη χρήση του πλήρους καταλόγου της Βιβλιοθήκης. Συμπερασματικά, η Βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ συνιστά έναν «παράλληλο θεσμό» και συμβάλλει σημαντικά στην υποστήριξη της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας.

[β] Η επιλογή των διανεμόμενων συγγραμμάτων ανήκει επίσης στην ευθύνη του κάθε διδάσκοντα, ο οποίος εισηγείται εγκαίρως πριν την έναρξη της ακαδημαϊκής χρονιάς μέχρι τρία συγγράμματα ανά μάθημα από τη Γενική Βάση Συγγραμμάτων της

υπηρεσίας Εύδοξος, τα οποία εγκρίνει η Συνέλευση του Τμήματος «εφόσον ανταποκρίν[ονται] κατά τρόπο ολοκληρωμένο στο γνωστικό αντικείμενο ενός μαθήματος και καλύπτ[ουν] ολόκληρο ή το μεγαλύτερο μέρος της ύλης και του περιεχομένου τους, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος» [βλ. Παράρτημα 3 και συγκεκριμένα στον Κανονισμό Σπουδών την ενότητα «Συγγράμματα-Εύδοξος», <http://www.aht.asfa.gr/index.php/2015-10-18-00-44-40/2015-10-18-00-46-08/kanonismos-spoudon>]. Στη συνέχεια καταρτίζεται κατάλογος διδακτικών συγγραμμάτων, ο οποίος περιλαμβάνει για κάθε υποχρεωτικό ή επιλεγόμενο μάθημα τουλάχιστον ένα προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα προερχόμενο από τα δηλωθέντα συγγράμματα στο Σύστημα Εύδοξος, και ο οποίος συντάσσεται ύστερα από εισηγήσεις των οικείων διδασκόντων ή υπευθύνων για καθένα από τα μαθήματα αυτά. Σε περίπτωση περισσότερων τίτλων ανά μάθημα, ο ενεργός φοιτητής του πρώτου κύκλου σπουδών δύναται να επιλέξει τον ένα [βλ. ενδεικτικά τη σελίδα που αφορά το Τμήμα ΘΙΣΤΕ για το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 και αποτυπώνει τη χρήση της υπηρεσίας από το διδακτικό προσωπικό: <https://service.eudoxus.gr/public/departments/courses/3010/2017>]. Αυτό το διάστημα επικαιροποιείται η σχετική κατάσταση συγγραμμάτων για το ΠΣ 18/19. Επιπρόσθετα, δύνανται να διανέμονται παραδόσεις-σημειώσεις των μαθημάτων που διδάσκουν οι καθηγητές όλων των βαθμίδων του Τμήματος, οι οποίες αναρτώνται εγκαίρως στο διαδίκτυο και στην Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης eClass.

Σε άμεση συνάρτηση με τα παραπάνω βρίσκεται η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών του Τμήματος ΘΙΣΤΕ στα διάφορα στάδια των σπουδών τους στο πλαίσιο του ΠΠΣ. Το σύστημα αξιολόγησης που εφαρμόζεται, συνίσταται σε γραπτή ή προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, ενδιάμεσες προόδους, πρακτικές ασκήσεις και γραπτές εργασίες για την εμπέδωση θεωρητικών και πρακτικών ζητημάτων που πραγματεύεται το εκάστοτε μάθημα. Σε κάθε περίπτωση, οι διδάσκοντες μεριμνούν κατά την έναρξη κάθε εξαμήνου να ενημερώνουν εγκαίρως τους φοιτητές αναφορικά με την εξεταστέα ύλη, τα προς διανομή συγγράμματα, την ενδεικτική βιβλιογραφία και τον τρόπο αξιολόγησης του κάθε μαθήματος [κριτήρια, μέθοδος]· οι σχετικές πληροφορίες δίνονται, επίσης, από τη Γραμματεία του Τμήματος, η οποία φροντίζει για την επικαιροποίησή τους και την έγκαιρη ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην επίσημη ιστοσελίδα της ακαδημαϊκής μονάδας. Επίσης κατά την αξιολόγηση λαμβάνονται εμπράκτως υπόψη οι περιπτώσεις φοιτητών με μαθησιακές δυσκολίες, στους οποίους και δίνεται ρητά -με την προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης προς τεκμηρίωση- η δυνατότητα προφορικής εξέτασης. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, το σύνολο του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος βρίσκεται στη διάθεση του συνόλου της φοιτητικής κοινότητας σε εβδομαδιαία βάση και σε ώρες ακρόασης που κοινοποιούνται στην αρχή κάθε εξαμήνου, προκειμένου να παρέχει συμβουλές σχετικά με διάφορες πτυχές της μαθησιακής διαδικασίας και να λύνει τυχόν απορίες.

4. Εισαγωγή φοιτητών, στάδια φοίτησης, αναγνώριση σπουδών και λήψη πτυχίου

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ, εν αναμονή θέσπισης του Εσωτερικού Κανονισμού του Ιδρύματος, εφαρμόζει με βάση τις σχετικές διατάξεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου Κανονισμού Σπουδών, ο οποίος αφορά σε όλα τα στάδια φοίτησης, από την εισαγωγή των φοιτητών και την έναρξη των σπουδών ως την αποφοίτηση και τη λήψη πτυχίου και δημοσιεύεται στην επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος [<http://www.aht.asfa.gr/index.php/2015-10-18-00-44-40/2015-10-18-00-46-08/kanonismos-spoudon>]. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους οργανώνεται μάλιστα για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές ενημερωτική συνάντηση με τη Γραμματεία του Τμήματος ΘΙΣΤΕ, προκειμένου να παρουσιαστούν και να αποσαφηνιστούν τα βασικά σημεία του Κανονισμού Σπουδών, ο οποίος ορίζει τα εξής:

[α] την εγγραφή ως τον αποκλειστικό τρόπο απόκτησης της φοιτητικής ιδιότητας, το χρονικό πλαίσιο διατήρησής της, την υποχρέωση ανανέωσής της σε εξαμηνιαία βάση μέσω εγγραφής, το δικαίωμα υποβολής αίτησης για διακοπή των σπουδών και το ανώτατο χρονικό όριο αυτής. Ορίζει, επίσης, τις προδιαγραφές για την εισαγωγή φοιτητών με ειδικές διατάξεις και την προβλεπόμενη διαδικασία επιλογής.

[β] τις προδιαγραφές δήλωσης, εξέτασης και βαθμολόγησης μαθημάτων [χρονικό πλαίσιο, προαπαιτούμενα, περιπτώσεις μαθησιακών δυσκολιών, επιτυχής εξέταση], επανεξέτασης ή αντικατάστασης σε περίπτωση αποτυχίας, εξέτασης της πτυχιακής εργασίας και του τρόπου υπολογισμού του βαθμού πτυχίου.

Στην επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος έχει αναρτηθεί «[Οδηγός για τους φοιτητές](#)» με τη μορφή συχνών ερωτήσεων και είναι ηλεκτρονικά προσβάσιμος στο σύνολο των ενδιαφερομένων. Επίσης, υπάρχει η μέριμνα ώστε στην ίδια ιστοσελίδα να αναρτώνται πρόσφατες πληροφορίες αναφορικά με την προκήρυξη υποτροφιών από ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού, καθώς και κληροδοτήματα.

Πτυχιακή Εργασία

Στο ΠΠΣ γίνεται ιδιαίτερη και εκτενής μνεία των όρων που διέπουν την εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας, η οποία συνιστά για τους φοιτητές δυνατότητα επιλογής στο 8^ο εξάμηνο φοίτησης. Οι όροι αφορούν τόσο το διοικητικό κομμάτι [προθεσμία δήλωσης, περιεχόμενο αίτησης, πρόβλεψη εκ νέου εκπόνησης σε περίπτωση μη προβιβάσιμου βαθμού κ.λπ.], όσο και τα τυπικά χαρακτηριστικά [έκταση, προφορική υποστήριξη, αντιστοιχία πιστωτικών μονάδων κ.λπ.] της εκπόνησης.

Στο Τμήμα ΘΙΣΤΕ τηρούνται διαφανείς διαδικασίες ανάθεσης και εξέτασης της Πτυχιακής Εργασίας, καθώς οι τριμελείς επιτροπές ορίζονται στο πλαίσιο αποφάσεων της Συνέλευσης του Τμήματος. Ο επιβλέπων Καθηγητής που έχει εγκρίνει την εκάστοτε αίτηση-δήλωση εκπόνησης της Πτυχιακής Εργασίας, εισηγείται τα άλλα δυο μέλη βάσει των ερευνητικών τους ενδιαφερόντων και κατόπιν συναίνεσής τους συγκροτείται από τη Συνέλευση αντίστοιχη τριμελής επιτροπή, ενώπιον της οποίας υποστηρίζεται η κάθε εργασία σε τακτή ημερομηνία είτε κατά την εαρινή είτε κατά τη φθινοπωρινή εξεταστική περίοδο.

Η δυνατότητα εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας δίνει το στίγμα του ενδιαφέροντος του Τμήματος για την εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία. Καθώς το Τμήμα αντιλαμβάνεται τα σεμινάρια που προσφέρονται στο Γ'

και Δ' έτος ως πλαίσιο εντατικής εξοικείωσης, λόγω του μικρού αριθμού φοιτητών, με τις βασικές αρχές της έρευνας μέσω της συγγραφής επιστημονικών εργασιών, η κατάρτιση των φοιτητών σε ζητήματα μεθοδολογίας και δεοντολογίας της έρευνας θεωρείται ότι συντελείται ήδη πριν από την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας στο πλαίσιο μικρότερων ακαδημαϊκών εργασιών. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της Πτυχιακής Εργασίας αποτυπώνεται η ήδη διαμορφωμένη ερευνητική συγκρότηση του φοιτητή, ο οποίος καλείται να εφαρμόσει τις βασικές αρχές έρευνας που έχει κατακτήσει.

Η δυνατότητα εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας αλλά και η υπό προϋποθέσεις δυνατότητα συμμετοχής των φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα/έργα επισφραγίζει τη μέριμνα από πλευράς Τμήματος για τη διαμόρφωση συνθηκών έρευνας, για όσους φοιτητές το επιθυμούν.

Πρακτική Άσκηση

Η Πρακτική Άσκηση έχει θεσμοθετηθεί από το Τμήμα ΘΙΣΤΕ στο πλαίσιο ενός μεγαλύτερου ανοίγματός του στα δεδομένα και τις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας. Η θεσμοθέτηση της Πρακτικής Άσκησης ως μαθήματος επιλογής στο 7^ο εξάμηνο προβλέπει τη δυνατότητα των φοιτητών να την πραγματοποιήσουν σε δημόσιους [λ.χ. Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλέξανδρου Σούτσου] ή/και ιδιωτικούς [γκαλερί κ.λπ.] φορείς. Με αυτό τον τρόπο, η Πρακτική Άσκηση ευθυγραμμίζεται με τη συστηματική επιδίωξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων, όπως έχουν προσδιοριστεί από το Τμήμα στο πλαίσιο της στοχοθεσίας του ΠΠΣ, καθώς δίνεται στους φοιτητές η δυνατότητα να ενταχθούν στο περιβάλλον της αγοράς εργασίας, είτε πρόκειται για επίσημους καλλιτεχνικούς θεσμούς και χώρους είτε για μικρότερης εμβέλειας περιβάλλοντα απασχόλησης συναφών ενδιαφερόντων. Στην επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος υπάρχει ήδη αναρτημένος «[Οδηγός Πρακτικής Άσκησης](#)», στον οποίο περιγράφονται οι στόχοι, η διαδικασία επιλογής και η διαδικασία έναρξης της Πρακτικής Άσκησης, ενώ παρατίθενται και χρήσιμες πληροφορίες για την υλοποίησή της από τους φοιτητές.

Η θεσμοθέτηση της Πρακτικής Άσκησης υπηρετεί τη βασική μέριμνα του Τμήματος ΘΙΣΤΕ για την εντατική σύνδεσή του με την παραγωγή, η οποία σηματοδοτεί και το ενδιαφέρον του για την ουσιαστική σύνδεση της εκπαίδευσης που το ίδιο παρέχει, με πιθανούς τομείς απασχόλησης και χώρους εργασίας των αποφοίτων και τη συνεπακόλουθη απόκτηση συναφούς εργασιακής εμπειρίας. Ειδικότερα, βασικό στόχο της Πρακτικής Άσκησης συνιστά ο εμπλουτισμός των γνώσεων και η ενίσχυση των δεξιοτήτων των φοιτητών σε τομείς εφαρμογής όπως η σχεδίαση και ο αποτελεσματικός συντονισμός συνθετότερων διαδικασιών [λ.χ. οργάνωση εκθέσεων], η ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων και η εξωστρέφεια που απορρέει από τη σύνδεση με το περιβάλλον εργασίας. Η θεσμοθέτηση και συστηματική υποστήριξη της Πρακτικής Άσκησης ευθυγραμμίζεται, πάντως, με τα μαθησιακά αποτελέσματα του ΠΠΣ και συγκεκριμένα με την επιδίωξη του Τμήματος να δημιουργεί μέσω της κατάρτισης κατάλληλου ΠΠΣ συνθήκες υποστηρικτικές, προκειμένου οι φοιτητές να αναλαμβάνουν κοινωνική, επαγγελματική και ηθική ευθύνη σε περιβάλλοντα εργασίας [βλ. Παράρτημα 5].

Η Πρακτική Άσκηση πραγματοποιείται σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι αναλαμβάνουν την ασφαλιστική κάλυψη των φοιτητών [λ.χ. η Βιβλιοθήκη και η Πινακοθήκη της ΑΣΚΤ, η Εθνική Πινακοθήκη, το Ίδρυμα Θεοχαράκη, το Ελληνικό Κέντρο Φωτογραφίας, η Πινακοθήκη του Δήμου Λαμίας και διάφορες Γκαλερί-Αίθουσες

Τέχνης όπως η Γκαλερί Kaplanon, η Γκαλερί Bernier-Eliades, το Ατελιέ Σπύρου Βασιλείου], και σε μεγάλο ποσοστό των αιτήσεων των φοιτητών έχει υλοποιηθεί τα τελευταία χρόνια με πόρους προερχόμενους από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο [ΕΚΤ] μέσω αντίστοιχου προγράμματος ΕΣΠΑ [χρηματοδοτούμενη Πρακτική Άσκηση]. Σχετικά πρόσφατα ξεκίνησε και η υλοποίηση από φοιτητές του Τμήματος Πρακτικής Άσκησης σε φορείς του εξωτερικού μέσω του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Κινητικότητας Erasmus+. Συγκεκριμένα, μετακινήθηκαν έξι (6) φοιτητές για Πρακτική Άσκηση σε σημαντικές γκαλερί/μουσεία της Γαλλίας [Γκαλερί Χίρας, Γκαλερί Thaddaeus Ropac] και της Ισπανίας [Μουσείο Νταλί, Μουσείο Πικάσο].

Δεδομένου ότι από τη θεσμοθέτηση της Πρακτικής Άσκησης ως σήμερα, φορείς μπορούν να αποτελέσουν όλες οι επιχειρήσεις και όλοι οι οργανισμοί ανεξαρτήτως μεγέθους, έχει καταρτιστεί κατάλογος των συνεργαζόμενων με το Τμήμα φορέων, πληροφορίες για τον οποίο δίνονται από τους υπεύθυνους του μαθήματος και τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Ιδρύματος. Επιπλέον, πρωτοβουλία για τη δημιουργία θέσεων Πρακτικής Άσκησης μπορούν να αναλάβουν τόσο οι ακαδημαϊκοί υπεύθυνοι του μαθήματος με τη συγκέντρωση νέων πιθανών φορέων απασχόλησης, αξιοποιώντας τις συνεργασίες του Τμήματος και την επαφή με φοιτητές και αποφοίτους του, όσο και οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές, ενημερώνοντας τους πρώτους για τυχόν επικοινωνία με νέους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, σημείο αναφοράς για την αναζήτηση, καταχώρηση και αξιοποίηση στοιχείων αναφορικά με τους φορείς υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης αποτελεί το ηλεκτρονικό σύστημα ΑΤΛΑΣ [<http://atlas.grnet.gr/Contact.aspx>].

Η ενίσχυση στο μέλλον της δυνατότητας για πραγματοποίηση Πρακτικής Άσκησης από τους φοιτητές του Τμήματος θα αποτελέσει βασική συνιστώσα στην κατεύθυνση διεύρυνσης της διασύνδεσης του Τμήματος ΘΙΣΤΕ προς φορείς -κοινωνικούς, πολιτιστικούς, παραγωγικούς-. Προς την ίδια κατεύθυνση θα κινηθεί και η σχεδιαζόμενη εξαγωγή συγκεντρωτικών στατιστικών στοιχείων στο πλαίσιο παρακολούθησης από την ακαδημαϊκή επιτροπή του μαθήματος της Πρακτικής Άσκησης των δεδομένων που προκύπτουν από την υλοποίηση του θεσμού κατά τα τελευταία έτη, καθώς και η διεξαγωγή σχεδιαζόμενης έρευνας βάσει ειδικού ερωτηματολογίου που έχει ήδη συνταχθεί, όσον αφορά την επαγγελματική πορεία και την ευρύτερη επιστημονική εξέλιξη των αποφοίτων του Τμήματος.

Εξάλλου, ο θεσμός της Πρακτικής Άσκησης θα ενισχυθεί και θα εμπλουτιστεί περαιτέρω μέσω της ένταξης στο ΠΠΣ του μαθήματος «Πρακτική Άσκηση σε σχολεία», ένταξη η οποία πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στο πλαίσιο και ενόψει κατοχύρωσης μέσω του πτυχίου του Τμήματος ΘΙΣΤΕ της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας των αποφοίτων του Τμήματος αναφορικά πάντα προς τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας της Τέχνης. Στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης σε σχολεία, οι φοιτητές θα έλθουν σε επαφή με τη διδακτική πράξη της Ιστορίας της Τέχνης. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές που θα επιλέξουν το εν λόγω μάθημα, θα κληθούν [α] να παρατηρήσουν τη διδακτική διαδικασία του συγκεκριμένου μαθήματος στο πλαίσιο μιας σχολικής τάξης και [β] να εμπλακούν ενεργά στο σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της διδασκαλίας του, καθώς και [γ] να αποτιμήσουν την εμπειρία αυτή.

Κινητικότητα

Σημαντική παράμετρο της φοίτησης στο Τμήμα ΘΙΣΤΕ αποτελεί η δυνατότητα κινητικότητας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+ και γι' αυτό τον

σκοπό έχει θεσμοθετηθεί και λειτουργεί σε επίπεδο Ιδρύματος Επιτροπή Erasmus+, ενώ σε επίπεδο Τμήματος έχει οριστεί ως Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη μέλος ΔΕΠ, με αρμοδιότητες [α] τη μέριμνα για την προώθηση της κινητικότητας των φοιτητών και των διδασκόντων μέσω του Προγράμματος Erasmus+, και [β] την επιδίωξη για τη διεύρυνση των ήδη υπαρχουσών δι-ιδρυματικών συμφωνιών ή/και τη σύναψη νέων συμφωνιών με Ιδρύματα του εξωτερικού. Για τον ίδιο σκοπό έχει δημιουργηθεί σε επίπεδο ΑΣΚΤ σχετική ιστοσελίδα [<http://www.erasmus.asfa.gr>] και εκκρεμεί η ολοκλήρωσή της ενόψει θέσης σε λειτουργία του νέου ιστοτόπου της ΑΣΚΤ.

Έχει, εξάλλου, ήδη ολοκληρωθεί η έγκαιρη προσαρμογή του Προγράμματος Σπουδών στο σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων [ECTS], το οποίο αποτελεί και προϋπόθεση για την εντατικοποίηση του Προγράμματος Erasmus+, καθώς και η χορήγηση ήδη από το έτος 2011 στους αποφοίτους του Τμήματος του Παραρτήματος Διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Επιπλέον, το 2014 παρουσιάστηκε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για ανταλλαγές προπτυχιακών φοιτητών από την πλευρά του Τμήματος Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης το οποίο περιελάμβανε: [α] το syllabus και τις δυνατότητες που προσφέρονται σε ξένους φοιτητές [Prospectus-ενημερωτικό φυλλάδιο] [β] το Πρόγραμμα Σπουδών 2014-2015 στα αγγλικά [Curriculum] και [γ] τα κριτήρια επιλογής εξερχομένων φοιτητών, τα οποία συνίστανται εν συντομία στην ακαδημαϊκή επίδοση βάσει αναλυτικής βαθμολογίας, αλλά και στη συστηματική παρουσία του φοιτητή στο Τμήμα, στην ποσόστωση των φοιτητών ανά Τμήμα της ΑΣΚΤ, βάσει του αριθμού των εγγεγραμμένων φοιτητών και του εγκεκριμένου αριθμού μετακινούμενων ανά ακαδημαϊκό έτος, και στην πιστοποιημένη γνώση της ξένης γλώσσας του Ιδρύματος υποδοχής, όπως αυτή τεκμηριώνεται με την προσκόμιση αναγνωρισμένων τίτλων σπουδών ή βεβαίωσης κέντρου ξένων γλωσσών σχετικά με την ολοκλήρωση κύκλου μαθημάτων για την απόκτηση σχετικού διπλώματος.

Κατά τα τελευταία ακαδημαϊκά έτη -δηλαδή έως και ακαδημαϊκό έτος 2017-2018- συνεχίστηκαν οι ενέργειες εποικοδομητικών ανταλλαγών στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+. Συγκεκριμένα:

[α] στις υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες που αφορούν το Τμήμα ΘΙΣΤΕ [προτεινόμενη διάρκεια: ένα (1) εξάμηνο], με το Τμήμα Πλαστικών Τεχνών, Paris 8, τη Σχολή Καλών Τεχνών TALM-Angers, το Τμήμα Ιστορίας της Τέχνης, Univ. Jules Verne-Picardie, Amiens, τη Σχολή Καλών Τεχνών, Perugia, και τη Σχολή Καλών Τεχνών, Univ. Complutense, Madrid, προστέθηκαν κατά το διάστημα 2016-2018 οι εξής τρεις: με το Τμήμα Καλών Τεχνών, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Τεχνών Βιέννης | Universität für angewandte Kunst Wien και το Philipps Universität Marburg, Γερμανία.

[β] στις νέες διμερείς συμφωνίες εντάχθηκαν -εκτός του προπτυχιακού- και ο μεταπτυχιακός και διδακτορικός κύκλος σπουδών, ενώ έλαβε χώρα προεργασία για την ένταξή τους και στις υπάρχουσες συμφωνίες.

[γ] συνήφθη διμερής συμφωνία της ΑΣΚΤ με το Πανεπιστήμιο Καλών Τεχνών | University of Fine Arts, Tokyo, Ιαπωνία [υπεύθυνος Καθηγητής: Α. Γιακουμακάτος], η οποία δεν ανήκει στο Πρόγραμμα ERASMUS+ αλλά στο ευρύτερο πλαίσιο των Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών της ΑΣΚΤ.

Σε αυτό το διάστημα, συνεχίστηκε και η αξιοποίηση της δυνατότητας πραγματοποίησης Πρακτικής Άσκησης από φοιτητές του Τμήματος μέσω του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Κινητικότητας Erasmus+. Συγκεκριμένα, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 μετακινήθηκαν προς φορείς του εξωτερικού για σπουδές έξι (6) φοιτητές και για πρακτική άσκηση τρεις (3) φοιτητές. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 μετακινήθηκε μία (1) φοιτήτρια για πρακτική άσκηση.

Όσον αφορά την κινητικότητα από Ιδρύματα του εξωτερικού προς την ΑΣΚΤ, επισημαίνεται ότι η ανταλλαγή φοιτητών από Ιδρύματα του εξωτερικού δεν είναι εφικτή λόγω της έλλειψης επαρκούς αριθμού μαθημάτων διδασκόμενων στην αγγλική γλώσσα στο Τμήμα ΘΙΣΤΕ ως Τμήμα υποδοχής. Αφού τέθηκε σε ισχύ το νέο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος ΘΙΣΤΕ από το Σεπτέμβριο του έτους 2014 και με σκοπό να διευκολυνθεί η μετακίνηση των φοιτητών και της αντιστοίχισης μαθημάτων για το Πρόγραμμα κινητικότητας Erasmus+ δημιουργήθηκαν ειδικοί κωδικοί μαθημάτων· συγκεκριμένα, οι γενικοί κωδικοί Ε-ΙΣΘΕΤΑ 001-499 «Ειδικά θέματα Ιστορίας της Τέχνης και της Αρχιτεκτονικής» και Ε-ΦΙΤΑΕ 500-999 «Ειδικά θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης και Ανθρωπιστικών Επιστημών» αντιστοιχούν σε έξι (6) ECTS για κάθε μάθημα και διδάσκονται με τη μέθοδο της εξατομικευμένης διδασκαλίας [tutorials]. Αξιοσημείωτο είναι το ενδιαφέρον από σημαντικό αριθμό εισερχόμενων φοιτητών - κυρίως του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών- για τη διδασκαλία θεωρητικών μαθημάτων στα αγγλικά, κάτι ωστόσο το οποίο δεν θα ήταν εύκολα εφικτό με την παραπάνω μέθοδο. Για το λόγο αυτό σε συνάντηση των υπευθύνων του Προγράμματος Erasmus+ συζητήθηκαν πιθανές λύσεις, μεταξύ των οποίων η πρόσληψη πανεπιστημιακού υποτρόφου με αντικείμενο τη διδασκαλία θεωρητικών μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα για τους εισερχόμενους φοιτητές.

Παράρτημα Διπλώματος [Diploma Supplement]

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ, ευθυγραμμιζόμενο με τις ευρωπαϊκές οδηγίες σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται προκειμένου να διευκολύνεται με διαφανή τρόπο η ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση των απονεμόμενων τίτλων σπουδών, καθώς και με τη σχετική ελληνική νομοθεσία, έχει θεσμοθετήσει και εκδίδει, ήδη από την πρώτη ορκωμοσία που έλαβε χώρα στο Τμήμα, Παράρτημα Διπλώματος [Diploma Supplement], το οποίο χορηγείται αυτόματα και χωρίς οικονομική επιβάρυνση σε κάθε απόφοιτο του προπτυχιακού κύκλου σπουδών.

Πρόκειται για έγγραφο διευκρινιστικού χαρακτήρα, το περιεχόμενο του οποίου είναι κοινώς αποδεκτό στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς παρέχει πληροφορίες για τη φύση, το επίπεδο, το περιεχόμενο και το γενικό πλαίσιο των σπουδών που ακολούθησε και ολοκλήρωσε επιτυχώς ο εκάστοτε απόφοιτος του Τμήματος, καθώς και για τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησε στο πλαίσιο του ΠΠΣ· το κείμενο συντάσσεται σε δύο γλώσσες [ελληνικά και αγγλικά] και επισυνάπτεται στον τίτλο σπουδών που εκδίδεται και χορηγείται από το Τμήμα κατά την αποφοίτηση.

5. Διδακτικό προσωπικό

Για το Τμήμα ΘΙΣΤΕ αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα η διασφάλιση υψηλού επιπέδου γνώσεων και ικανοτήτων του διδακτικού του προσωπικού, γι' αυτό το λόγο και μεριμνά για **[α]** την υιοθέτηση πολιτικών προσέλκυσης ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου, καθώς και για την εφαρμογή αξιολογικών και διαφανών διαδικασιών αναφορικά με την επιλογή και εξέλιξή του, και **[β]** τη διαμόρφωση υποστηρικτικού πλαισίου για την προώθηση της επαγγελματικής του εξέλιξης και την ενθάρρυνση της διδακτικής και ερευνητικής καινοτομίας στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής λειτουργίας του Τμήματος [κινητικότητα, βραβεία κ.λπ.]. Η τρέχουσα σύνθεση του διδακτικού προσωπικού έχει ως εξής: δώδεκα καθηγητές, διδάσκοντες με σύμβαση σύμφωνα με το ΠΔ 407/1980 μετά από σχετική πρόσκληση ενδιαφέροντος, διδάσκοντες άλλων ΑΕΙ και καλλιτεχνικών φορέων με ανάθεση μετά από αντίστοιχη πρόσκληση, μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού του Τμήματος και του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών και πανεπιστημιακοί υπότροφοι οι οποίοι προσλαμβάνονται, στο πλαίσιο της συμμετοχής του Τμήματος στη χρηματοδοτούμενη μέσω ΕΣΠΑ Δράση με τίτλο «*Απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες κατόχους διδακτορικού*», κατόπιν πρόσκλησης ενδιαφέροντος και σχετικής διαδικασίας επιλογής.

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ εφαρμόζει τις διαδικασίες επιλογής και εξέλιξης των μελών του διδακτικού προσωπικού κατά τα προβλεπόμενα από το νόμο: μετά από έγκριση σχετικού αιτήματος από το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων - εφ' εξής ΥΠΑΙΘ-, προβαίνει σε προκήρυξη των κενών θέσεων δημοσιευόμενη σε Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως [ΦΕΚ] και στον Τύπο, όπου περιγράφεται το γνωστικό αντικείμενο και η βαθμίδα και ορίζονται οι προδιαγραφές της διαδικασίας υποβολής υποψηφιοτήτων, όπως η προθεσμία, τα δικαιολογητικά και η εγγραφή στο σύστημα ΑΠΕΛΛΑ, μέσω του οποίου οργανώνονται, εποπτεύονται και δημοσιοποιούνται οι διαδικασίες εκλογής και εξέλιξης των καθηγητών του Ιδρύματος. Στο εν λόγω σύστημα τηρούνται και τα μητρώα εσωτερικών και εξωτερικών μελών που καταρτίζει το Ίδρυμα [<https://apella.minedu.gov.gr>].

Μετά το πέρας της υποβολής υποψηφιοτήτων ορίζεται για την προκηρυσσόμενη θέση εκλεκτορικό σώμα το οποίο απαρτίζεται από μόνιμους καθηγητές ή ερευνητές της ίδιας ή ανώτερης βαθμίδας με τη θέση. Τα μέλη του εκλεκτορικού σώματος επιλέγονται από τα μητρώα εσωτερικών και εξωτερικών μελών του Ιδρύματος, τα οποία καταρτίζονται ανά γνωστικό αντικείμενο και επικαιροποιούνται ανά διετία. Η αρμοδιότητα συγκρότησης των εκλεκτορικών σωμάτων ανήκει στη Συνέλευση του Τμήματος ΘΙΣΤΕ. Το εκλεκτορικό σώμα επιλέγει κατά περίπτωση τον καταλληλότερο υποψήφιο και έναν επιλαχόντα, και γι' αυτό τον σκοπό συντάσσεται πρακτικό με σειρά κατάταξης και ειδική αιτιολόγηση, το οποίο διαβιβάζεται στον Πρύτανη και κατόπιν ελέγχου γίνεται ο διορισμός εντός δύο μηνών με σχετική πρυτανική πράξη.

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος ΘΙΣΤΕ απαρτίζεται από μικρό αριθμό μελών ΔΕΠ, ο εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των οποίων ανέρχεται σε έξι (6) διδακτικές ώρες κατ' ελάχιστον. Συνήθως, ο εβδομαδιαίος φόρτος αυξάνεται, καθώς μέλη ΔΕΠ του Τμήματος καλούνται να καλύψουν διδακτικές ανάγκες και στο πλαίσιο λειτουργίας του ΠΜΣ του Τμήματος ή της ΑΣΚΤ ευρύτερα. Επιπλέον, κάποιοι διδάσκοντες του Τμήματος προσφέρουν μαθήματα και σε άλλα Ιδρύματα [Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο κ.α.].

Το διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ αξιολογείται από τους φοιτητές μέσω ερωτηματολογίων αξιολόγησης, τα οποία συμπληρώνονται ανώνυμα και οικειοθελώς στο τέλος κάθε εξαμήνου και τη μέριμνα για τη συλλογή τους έχουν τα μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού -εφ' εξής ΕΔΙΠ- και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού -εφ' εξής ΕΤΕΠ- του Τμήματος τα οποία επικουρούν την ΟΜΕΑ του Τμήματος. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια υπόκεινται κατά περίπτωση σε επεξεργασία και στατιστική ανάλυση των δεδομένων, τα αποτελέσματα της οποίας τίθενται υπόψη του εκάστοτε διδάσκοντα. Οι διδάσκοντες αποτιμούν θετικά αυτή την ανατροφοδότηση, βάσει της οποίας προβαίνουν σε διορθωτικές παρεμβάσεις στην οργάνωση του μαθήματός τους, εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο.

Ας επιτραπεί εδώ εν είδει παρέκβασης η επανειλημμένη διαπίστωση, η οποία επιβεβαιώνεται και στην τελευταία Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, ότι η αναλογία διδασκόντων και διδασκομένων είναι ανεπαρκής. Προκηρύξεις πλήρωσης κενών θέσεων ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ εκκρεμούν στο στάδιο της έγκρισης από το ΥΠΑΙΘ -η σχετική διαδικασία έχει προχωρήσει για μια μόνο κενή θέση μέλους ΔΕΠ, η οποία ωστόσο εκκρεμεί σε αρχικό στάδιο- και ο αριθμός των εισακτέων ο οποίος ανέρχεται κατ' έτος στους 80 περίπου [μη συμπεριλαμβανομένων των εισακτέων μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων: <http://www.aht.asfa.gr/index.php/2015-10-18-00-44-40/2015-10-18-00-46-08/katataktiries-eksetaseis>] παραμένει αυξημένος, παρά το επανειλημμένο αίτημα του Τμήματος ΘΙΣΤΕ για εισαγωγή 60 φοιτητών ανά έτος.

Ως εκ τούτου, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ αξιοποιεί τη δυνατότητα που δίνεται βάσει της πρόσφατης νομοθεσίας για ένταξη εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κατόχων διδακτορικού, σε θέσεις μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού [ΕΕΠ] και ΕΔΙΠ, έπειτα από αίτησή τους σε προκαθορισμένο χρονικό πλαίσιο ανά ακαδημαϊκό έτος. Στο πλαίσιο αυτό έχει ήδη ολοκληρωθεί η ένταξη ενός μέλους ΕΔΙΠ στο Τμήμα, ενώ άλλες αιτήσεις βρίσκονται σε εξέλιξη· το Τμήμα ακολουθεί τα προβλεπόμενα από το νόμο, συγκροτεί δηλ. εισηγητική επιτροπή, η οποία συντάσσει εισηγητική έκθεση, σύμφωνα με την οποία γίνεται δεκτή ή απορρίπτεται μια αίτηση, αφού έχει οριστεί το γνωστικό αντικείμενο, ενώ στη συνέχεια η σχετική εισήγηση και -σε περίπτωση περισσότερων της μιας αιτήσεων η σειρά κατάταξης- επικυρώνεται με απόφαση της Συνέλευσης. Τα ενταγμένα ή προς ένταξη μέλη ΕΔΙΠ/ΕΕΠ στηρίζουν το διδακτικό, ερευνητικό και εν γένει εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος στους τομείς των γνωστικών αντικειμένων τους.

Κινητικότητα διδακτικού προσωπικού

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ αξιοποιεί το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ για τη μετακίνηση διδακτικού προσωπικού σε ευρωπαϊκά ΑΕΙ, αλλά και για την υποδοχή διδακτικού προσωπικού από αυτά. Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος μεριμνά για τις απαραίτητες ενέργειες με στόχο τη σύναψη διμερών συμφωνιών που να αφορούν τόσο το Τμήμα όσο και την ΑΣΚΤ εν γένει. Σύμφωνα με πρόσφατη ενημέρωση από την Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη του Τμήματος για το εν λόγω Πρόγραμμα, στις ήδη υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες που αφορούν το Τμήμα ΘΙΣΤΕ και έχουν ήδη αναφερθεί σε προηγούμενη ενότητα, έχουν προστεθεί την τελευταία διετία άλλες τρεις και συγκεκριμένα έχουν ολοκληρωθεί συμφωνίες με το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, το Universität für angewandte Kunst Wien | University of Applied Arts Vienna και το Philipps-Universität Marburg στη Γερμανία. Στο πλαίσιο της πολιτικής προσέλκυσης μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού

επιπέδου, καθώς και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας και καλών ακαδημαϊκών πρακτικών, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 μετακινήθηκαν μέσω του Προγράμματος Erasmus+ προς Ιδρύματα του εξωτερικού [Πανεπιστήμιο Κύπρου] μία διοικητική υπάλληλος και ένα μέλος ΕΤΕΠ του Τμήματος, ενώ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 μετακινήθηκαν προς Ιδρύματα του εξωτερικού τρία (3) μέλη ΔΕΠ [Γαλλία, Ισπανία, Αυστρία, Ιταλία]. Από Ιδρύματα του εξωτερικού προς την ΑΣΚΤ μετακινήθηκαν κατά το ίδιο διάστημα δύο (2) καθηγητές για διδασκαλία και συμμετοχή σε workshops, ενώ έγιναν συναντήσεις με σκοπό τη σύναψη νέας διμερούς συμφωνίας ή τη διεύρυνση υπαρχουσών συμφωνιών με εκπροσώπους Σχολών Καλών Τεχνών ή Πανεπιστημίων όπως της Ρώμης, του Marburg, του Kassel, της Ζυρίχης, της Βιέννης, της Περούτζια κ.ά.

Η δραστηριοποίηση των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στην κατεύθυνση της εντατικότερης διασύνδεσής του με ΑΕΙ του εξωτερικού χαρακτηρίστηκε άλλωστε ως αξιόπαινη και στο πλαίσιο της τελευταίας Εξωτερικής Αξιολόγησης το 2014, γεγονός που συνεπάγεται τη δέσμευση για περαιτέρω πρωτοβουλίες, η οποία σύμφωνα με τα παραπάνω αποδεικνύεται ότι υλοποιείται. Ας σημειωθεί εδώ ότι λόγω του χαμηλού προϋπολογισμού και των πενιχρών οικονομικών δυνατοτήτων που αυτό συνεπάγεται, μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις έχει υπάρξει οικονομική υποστήριξη για τη μετάβαση διδασκόντων ως ομιλητών σε συνέδρια στο εξωτερικό, καθώς και για τη μετάβαση φοιτητών στο εξωτερικό υπό την εποπτεία διδασκόντων στο πλαίσιο εκπαιδευτικών εκδρομών και workshops, ενώ έχει υπάρξει άρνηση για την επιχορήγηση αρκετών άλλων περιπτώσεων.

Βραβεία-διακρίσεις

Μολοντί δεν υπάρχουν θεσμοθετημένα από το Τμήμα βραβεία διδασκαλίας, έχουν απονεμηθεί, ωστόσο διακρίσεις και βραβεία σε διδάσκοντες του Τμήματος από θεσμικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού για το ερευνητικό τους έργο: σε καθηγήτρια του Τμήματος απονεμήθηκε κατά το έτος 2014 το Βραβείο Δοκιμίου «Πέτρος Χάρης» της Ακαδημίας Αθηνών, ενώ το 2015 σε καθηγητή του Τμήματος απονεμήθηκε ο τίτλος του Ιππότη του Ακαδημαϊκού Φοίνικα [Chevalier de l' Ordre des Palmes Académiques] από τη Γαλλική Δημοκρατία για το σύνολο της διδακτικής, μεταφραστικής, ερευνητικής και φιλοσοφικής του δραστηριότητας στο πεδίο των Γαλλικών Γραμμάτων, ενώ μέλος ΔΕΠ κατέχει ήδη από το 2005 τον τίτλο του Ιππότη της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Επιπλέον, η αναγόρευση διδασκόντων σε ομότιμους καθηγητές, η πρόσκλησή τους ως κριτών σε ερευνητικές εργασίες και επιστημονικές επιτροπές περιοδικών ή ως μελών συμβουλευτικών και εξεταστικών επιτροπών υποψηφίων διδασκόντων κ.λπ. είναι ενδεικτικά στοιχεία της αναγνώρισης του έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Το 2017 το περιοδικό *Leonardo* του MIT απένειμε μάλιστα σε μέλος ΔΕΠ του Τμήματος βραβείο από την κατηγορία *Leonardo Awards for Excellence in Peer Reviewing*, ενώ μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν λάβει, κατά το κρίσιμο διάστημα στο οποίο αφορά η παρούσα έρευνα, υποτροφίες για τη διεξαγωγή ερευνητικού έργου [από το Stanley J. Seeger Center for Hellenic Studies, University of Princeton, από το NYU (USA) και από το Ινστιτούτο Getty].

Ερευνητική στρατηγική

Η ερευνητική στρατηγική του Τμήματος έγκειται, κατά κύριο λόγο, στην προσέλκυση ικανών ερευνητών μέσω προκηρύξεων για την πλήρωση θέσεων μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού, μέσω προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και έργα, καθώς και μέσω της έγκρισης αξιόλογων προτάσεων για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ή διεξαγωγή μεταδιδακτορικής έρευνας στο Τμήμα, αλλά και στην ανάπτυξη ερευνητικών συνεργασιών μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος ή μεταξύ αυτών και μελών εκπαιδευτικού προσωπικού άλλων ακαδημαϊκών Τμημάτων ή/και ερευνητών/επιστημόνων. Τα πεδία ενδιαφέροντος που εντάσσονται στην ερευνητική στρατηγική του Τμήματος, αντιστοιχούν στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύονται στο Τμήμα.

Στην υλοποίηση της εν λόγω ερευνητικής στρατηγικής στο πεδίο της Ιστορίας της Τέχνης ως πυρήνα της ακαδημαϊκής φυσιογνωμίας του Τμήματος ΘΙΣΤΕ, εμπίπτει η τακτική συνεργασία με την Εταιρεία Ελλήνων Ιστορικών της Τέχνης όπως προκύπτει με τη μορφή ημερίδας για την παρουσίαση των Πρακτικών του Β' Συνεδρίου της Εταιρείας το 2009, καθώς και από την οργάνωση του Δ' Συνεδρίου Ιστορίας της Τέχνης το 2012 [συνδιοργάνωση με την εν λόγω Εταιρεία]. Ενδεικτικά μπορούν να αναφερθούν επίσης η οργάνωση του Συνεδρίου Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής το 2014, αλλά και η ανάπτυξη ερευνητικών συνεργειών των διδασκόντων με επιστημονικούς και λοιπούς φορείς [συμμετοχή σε διοργάνωση εκδηλώσεων, εκθέσεων, projects σε φορείς όπως η Ελληνο-Αμερικανική Ένωση, ή σε συνεργαζόμενους φορείς όπως η École des Beaux Arts, Paris, & το Institut Français d' Athènes]. Ομοίως, μπορούν να αναφερθούν η οργάνωση των ακόλουθων ημερίδων: διημερίδα στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου «Φύλο-Πυθαγόρας II: Η γυναικεία εικαστική και λογοτεχνική παρουσία στα περιοδικά Λόγου και Τέχνης: 1900-1940», «*Τέχνη και Επιστήμη: Από το Bauhaus στη Βιο-τέχνη*», «*Το τυχαίο. Η αντίσταση του αντικειμένου. Μια συζήτηση στην ΑΣΚΤ*», και «*The artist as host*», τριήμερο εκδηλώσεων [διαλέξεις, εργαστήρια] αφιερωμένο στον Walter Benjamin με διεθνείς συμμετοχές κ.λπ. Επιπλέον, σε εξέλιξη βρίσκεται διοργάνωση συνεδρίου με συνδιοργάνωση της ΑΣΚΤ και τίτλο «*Το Bauhaus και η Ελλάδα με την ευκαιρία της επετείου των 100 ετών ίδρυσης της Σχολής του Bauhaus στη Βαϊμάρη*» σε συνεργασία με τη Ακαδημία Καλών Τεχνών της Στουτγάρδης.

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ σε μια προσπάθεια συνέχισης της επιτυχούς αυτής πορείας και εμπέδωσης μιας ολοκληρωμένης ερευνητικής στρατηγικής επιδιώκει τη συνεπή παρακολούθηση των εξελίξεων αναφορικά με την προκήρυξη νέων ερευνητικών προγραμμάτων, ευρωπαϊκών και μη. Το Τμήμα συμμετείχε λχ. με τρεις υποψήφιος διδάκτορες στη συγχρηματοδοτούμενη μέσω ΕΣΠΑ [Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς] Πράξη «*Ηράκλειτος 2 – ΑΣΚΤ*», ενώ και σε επίπεδο Ιδρύματος συμμετείχε στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων «*ΜΟΔΙΠ – ΑΣΚΤ*», «*Dariah-gr – Ανάπτυξη της Ελληνικής Ερευνητικής Υποδομής για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες – ΔΥΑΣ*», «*Δομή Απασχόλησης & Καινοτομίας - ΔΑΣΤΑ*» κ.λπ. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν και στα προγράμματα «*Fulbright Specialist Program*», «*Θαλής*», «*Αριστεία*» και «*Αρχιμήδης*», ενώ ιδρυματικές προτάσεις, οι οποίες προβλέπουν και τη συμμετοχή μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, έχουν υποβληθεί και υποβάλλονται διαρκώς στο πλαίσιο σχετικών προκηρύξεων· μέλη του προσωπικού του Τμήματος συμμετέχουν λ.χ. ήδη στη συγχρηματοδοτούμενη Πράξη «*ΑΠΟΛΛΩΝΙΣ: Εθνική Υποδομή για τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Τέχνες και*

Επιστήμες και για την Γλωσσική Έρευνα και Καινοτομία», καθώς και στο ευρωπαϊκό ερευνητικό έργο «Regeneration and Optimisation of Cultural heritage in creative and Knowledge cities» [Horizon 2020].

Ας επισημανθεί εδώ ότι κοινό τόπο του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος αποτελεί η άποψη ότι η προαγωγή της έρευνας που επιτελείται στο πλαίσιο του Τμήματος και η εντατικοποίηση της ερευνητικής στρατηγικής του, δεν μπορεί ούτε πρέπει να αναχθεί σε αριθμούς, καθώς το Τμήμα στο πλαίσιο της ανάπτυξης της εν λόγω στρατηγικής δεν θέτει αντίστοιχους μετρήσιμους στόχους και τούτο για το λόγο ότι συστήματα μέτρησης, όπως οι ετεροαναφορές, δεν εφαρμόζονται συνήθως στις ανθρωπιστικές – κοινωνικές επιστήμες, σε αντίθεση με τις θετικές επιστήμες, όπου η εφαρμογή τους είναι πρόσφορη. Άλλωστε, θέση του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος είναι ότι η ποσοτικοποίηση των σχετικών δεδομένων, μέσω ιδίως του συστήματος των ετεροαναφορών, εξαντλείται σε μια απλή παράθεση δεδομένων χωρίς να αποτελεί από μόνη της πηγή άντλησης συμπερασμάτων ενδεικτικών για την ποιότητα του κρινόμενου ερευνητικού έργου, λ.χ. μια ετεροαναφορά θα μπορούσε να αποτελεί στην πραγματικότητα επισήμανση απλώς του αβάσιμου μιας ερευνητικής θέσης και όχι μέσο επιβεβαίωσης του ζητούμενου, δηλαδή της ποιότητάς της.

Το ερευνητικό έργο του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος ΘΙΣΤΕ χαίρει, άλλωστε, ευρείας αναγνώρισης στο εσωτερικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο, γεγονός που επιβεβαιώνει την ανάγκη για εντατικοποίηση της ερευνητικής του στρατηγικής. Ο αυξημένος αριθμός προσκλήσεων προς τους διδάσκοντες του Τμήματος για παρουσίαση, μέσω διαλέξεων, ανακοινώσεων σε συνέδρια κ.λπ., των ερευνητικών τους πορισμάτων [λ.χ. στο Πανεπιστήμιο Columbia, στο Πανεπιστήμιο Princeton, στην Ακαδημία Επιστημών Αγίας Πετρούπολης, στο Κρατικό Πανεπιστήμιο Μόσχας, στα Πανεπιστήμια Νάπολης, Φλωρεντίας και Μιλάνου, στο Πολυτεχνείο της Βαρκελώνης, στο Πανεπιστήμιο Τεχνών του Τόκυο κ.α.], η ανάπτυξη ερευνητικών συνεργειών των διδασκόντων του Τμήματος με επιστημονικούς και λοιπούς φορείς όπως η συμμετοχή τους σε συντακτικές επιτροπές έγκυρων επιστημονικών περιοδικών, καθώς και η συμμετοχή τους σε ερευνητικές δράσεις που υλοποιούνται από καθηγητές άλλων Τμημάτων ή/και μεμονωμένους ερευνητές ή ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας ή του εξωτερικού, τεκμηριώνουν τον ανωτέρω ισχυρισμό. Ιδιαίτερης μνείας χρήζει εδώ η μέχρι σήμερα συστηματική και εποικοδομητική συνεργασία διδασκόντων του Τμήματος με τα ΠΜΣ του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών, καθώς και με ΠΜΣ άλλων ΑΕΙ.

Οι εν λόγω ερευνητικές συνεργασίες κρίθηκαν ως επιτυχείς, προδιαγράφοντας μια πολλά υποσχόμενη πορεία του Τμήματος στο αντίστοιχο πεδίο, και στο πλαίσιο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης του έτους 2014. Αξίζει να αναφερθεί εδώ από τις τρέχουσες συνεργασίες ως ενδεικτική η συμμετοχή της ΑΣΚΤ -και κατ' επέκταση του Τμήματος- στο Δίκτυο Υποδομών για την Έρευνα στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες [ΔΥΑΣ] στο οποίο συμμετέχουν ως φορείς η Ακαδημία Αθηνών [συντονιστής φορέας], το ΕΚΠΑ, το Ερευνητικό Κέντρο «Αθηνά» [Μονάδα Ψηφιακής Επιμέλειας – ΜΟΨΕ], το ΕΜΠ [Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών – ΕΠΙΣΕΥ] και το ΙΤΕ [Εργαστήριο Πληροφοριακών Συστημάτων – ΕΠΣ]. Σημειωτέον επίσης ότι το Τμήμα συμμετέχει στο ερευνητικό έργο με τίτλο «ROCK: Regeneration and Optimisation of Cultural heritage in creative and Knowledge cities» το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του διεθνούς ανταγωνιστικού προγράμματος «Horizon 2020».

6. Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ συμμερίζεται την άποψη ότι η επαρκής χρηματοδότηση τόσο σε επίπεδο Ιδρύματος όσο και σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας είναι ζωτικής σημασίας για τη **διάθεση επαρκών υποδομών και υπηρεσιών** που να διαμορφώνουν άμεσα και έμμεσα συνθήκες υποστηρικτικές για τη μαθησιακή διαδικασία, ενώ ταυτόχρονα το ίδιο έχει συνείδηση της δέσμευσής του να μεριμνά για τη **διασφάλιση της προσβασιμότητάς των εν λόγω δομών και υπηρεσιών** για το σύνολο της φοιτητικής κοινότητας. Συνάμα, κοινή παραδοχή συνιστά το γεγονός ότι η παρούσα οικονομική συνθήκη, όπως αποτυπώνεται στην υποχρηματοδότηση της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης, δυσχεραίνει την αναζήτηση πόρων για τη διευκόλυνση της διάθεσης δομών και υπηρεσιών και τη διασφάλιση της προσβασιμότητάς τους, ζήτημα που άπτεται των υποχρεώσεων και της βούλησης της Πολιτείας, όπως αυτή εκφράζεται δια των αρμοδίων οργάνων της. Ωστόσο, στο βαθμό που προβλήματα υποχρηματοδότησης και λοιπά προβλήματα μπορούν να επιλύονται με την ενεργοποίηση μηχανισμών του Τμήματος, λχ. με αποφάσεις της Συνέλευσης, είναι δεδομένη η βούληση του Τμήματος για επιτέλεση του ρόλου του προς αυτή την κατεύθυνση στο πλαίσιο πάντα των δυνατοτήτων του.

Συγκεκριμένα, κατά το σχεδιασμό του ΠΣ 18/19 ελήφθησαν υπόψη τα μέσα και οι πόροι που βρίσκονται στη διάθεση του Τμήματος και υποστηρίζουν τη μάθηση και την ακαδημαϊκή και ερευνητική δραστηριότητα εν γένει και συγκεκριμένα:

[α] το **ανθρώπινο δυναμικό** του Τμήματος ΘΙΣΤΕ, το οποίο απαρτίζεται από δώδεκα (12) μέλη ΔΕΠ, ένα (1) μέλος ΕΔΙΠ, ένα (1) μέλος ΕΤΕΠ και δύο (2) υπαλλήλους γραμματείας [προϊσταμένη γραμματείας και γραμματειακή υποστήριξη].

Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι με το Τμήμα ΘΙΣΤΕ συνεργάζονται ως διδάσκοντες με ανάθεση καθηγητές από άλλα Τμήματα/ΑΕΙ, ενώ λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αξιοποιούνται δυνατότητες σύναψης σύμβασης βάσει του ΠΔ 407/1980, καθώς και μέσω της συμμετοχής του Τμήματος στη χρηματοδοτούμενη από το ΕΣΠΑ δράση για την απόκτηση διδακτικής εμπειρίας από κατόχους διδακτορικού τίτλου. Η αξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων αποτελεί ζωτικής σημασίας μέριμνα για το Τμήμα, καθώς ενισχύει περιστασιακά μεν, καθοριστικά δε, το διδακτικό δυναμικό του.

[β] τις **διαθέσιμες αίθουσες διδασκαλίας**, καθώς οι παραδόσεις, οι διαλέξεις, τα σεμινάρια και οι εξετάσεις των μαθημάτων λαμβάνουν χώρα στις αίθουσες του κτιρίου της ΑΣΚΤ επί της οδού Πειραιώς 256, και είναι οι εξής: **[1]** Αμφιθέατρο De Chirico, **[2]** Αίθουσα Σεμιναρίων της Νέας Βιβλιοθήκης, **[3]** Αίθουσα Υπόγειο Θέατρο, **[4]** Αίθουσα Διδακτικής της Τέχνης, **[5]** Αίθουσα Μικρή Θεωρητικών, **[6]** Αίθουσα Γραμμικού Σχεδίου και **[7]** Αμφιθέατρο της Νέας Βιβλιοθήκης.

[γ] τις υπόλοιπες **υλικές υποδομές** που χρησιμοποιεί το Τμήμα και σχετίζονται άμεσα με τη μαθησιακή διαδικασία, όπως χώροι εκδηλώσεων, χώροι μελέτης -χωρίς Η/Υ- ή εργασίας -με Η/Υ-, εκθεσιακός χώρος, πινακοθήκη, καλλιτεχνικοί σταθμοί, ή αφορούν εν γένει τη μέριμνα της φοιτητικής κοινότητας, όπως το εστιατόριο, το κυλικείο κ.λπ.

Να σημειωθεί ότι στα κτίρια της οδού Πειραιώς, εκτός τους κτιρίου 3, υπάρχει **πρόσβαση για άτομα με ειδικές ανάγκες [AMEA]** [ράμπες-ανελκυστήρες], ενώ δεν υπάρχουν χώροι υγιεινής για ΑΜΕΑ. Στο κεντρικό κτίριο της οδού Πατησίων υπάρχει πρόσβαση για ΑΜΕΑ, δεν υπάρχουν όμως χώροι υγιεινής για ΑΜΕΑ. Ομοίως, στους

καλλιτεχνικούς σταθμούς δεν υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη πλην του σταθμού στο Τσεπέλοβο Ιωαννίνων ο οποίος διαθέτει πρόσβαση για ΑΜΕΑ.

[δ] τις **υποδομές βιβλιοθήκης**, δηλ. την -πρόσφατα μεταστεγασμένη σε νέο κτίριο- Βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ [http://www.library.asfa.gr/askt/site/Home/t_section], στις υπηρεσίες τις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η πρόσβαση και αναζήτηση στη συλλογή μέσω του online καταλόγου της Βιβλιοθήκης, η συμμετοχή και πρόσβαση στις ηλεκτρονικές βάσεις και τα περιοδικά της HEALINK, η εκπαίδευση των χρηστών από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης σχετικά με τον τρόπο αναζήτησης και αξιοποίησης των πηγών πληροφόρησης και τη χρήση του τεχνολογικού εξοπλισμού, καθώς και η εξυπηρέτηση μέσω δανεισμού και δια-δανεισμού εντός και εκτός Ελλάδος.

Στην υλικοτεχνική υποδομή της Βιβλιοθήκης συγκαταλέγονται δέκα (10) σταθμοί εργασίας με Η/Υ -εκ των οποίων ένας για ΑΜΕΑ- για αναζήτηση στον Κατάλογο της Βιβλιοθήκης και σε άλλες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης. Υπάρχουν επίσης φωτοτυπικά μηχανήματα για ασπρόμαυρα και έγχρωμα φωτοαντίγραφα, σαρωτής [scanner] και εκτυπωτής, καθώς και φωτογραφικός θάλαμος.

Ας σημειωθεί εδώ ότι το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ χρήζει περαιτέρω διεύρυνσης, προκειμένου να είναι διαθέσιμες προς χρήση οι υπηρεσίες της τόσο για τους εργαζόμενους φοιτητές όσο και για το σύνολο του διδακτικού προσωπικού, γεγονός που συνεπάγεται ορθολογικότερη κατανομή προσωπικού τόσο εντός Ιδρύματος, π.χ. εσωτερικές μετακινήσεις, όσο και σε επίπεδο δημοσίου τομέα γενικά, π.χ. διενέργεια μετατάξεων, συμμετοχή στους Κύκλους Κινητικότητας κ.λπ..

[ε] τις **υποδομές ηλεκτρονικής μάθησης**, δηλ. την Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης **eClass**, η οποία αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων. Η συγκεκριμένη πλατφόρμα, ακολουθώντας τη φιλοσοφία του λογισμικού ανοικτού κώδικα και υποστηρίζοντας την υπηρεσία Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης, συνιστά πολύτιμο εργαλείο φοιτητοκεντρικής μάθησης, το οποίο προσφέρει ευελιξία τόσο στο διδακτικό προσωπικό όσο και στη φοιτητική κοινότητα. Η πρόσβαση στην υπηρεσία είναι εύκολη και δεν προϋποθέτει την ύπαρξη εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων.

Οι προαναφερθείσες υποδομές στην πλειοψηφία τους διατίθενται και κατανέμονται στο πλαίσιο αποφάσεων της Συνέλευσης κατόπιν εισηγήσεων συναφών θεσμοθετημένων Επιτροπών του Τμήματος, όπως λ.χ. η Επιτροπή Ωρολογίου Προγράμματος, η οποία φροντίζει σε εξαμηνιαία βάση για τη σύνταξη του ωρολογίου προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη την κατανομή και διαθεσιμότητα του διδακτικού προσωπικού, και μεριμνά για την κατανομή των υποχρεωτικών μαθημάτων, διαλέξεων και σεμιναρίων με τρόπο ώστε να εξυπηρετούνται οι φοιτητές του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών που παρακολουθούν τα προσφερόμενα μαθήματα, καθώς και οι εργαζόμενοι φοιτητές, ενώ φροντίζει σε συνεννόηση με το Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας για την εποπτεία και τη βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων χώρων διδασκαλίας. Η Επιτροπή Ωρολογίου Προγράμματος φροντίζει, επίσης, για την έγκαιρη ενημέρωση των φοιτητών τόσο στην αρχή του εξαμήνου όσο και στην πορεία σε περίπτωση τροποποιήσεων του Προγράμματος, μεριμνώντας για την ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στην επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος. Επιπλέον, μέλη του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος συμμετέχουν σε Επιτροπές που έχουν θεσμοθετηθεί και λειτουργούν σε επίπεδο Ιδρύματος και αφορούν τη διαχείριση των ανωτέρω υποδομών, όπως λ.χ. η Επιτροπή

Εκθέσεων, η Επιτροπή Βιβλιοθήκης και η Επιτροπή Εσωτερικού Κανονισμού του Ιδρύματος.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους και με σχετική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κατανέμονται οι διαθέσιμες πιστώσεις του προϋπολογισμού του Τμήματος σε συνάρτηση προς τις διαπιστωθείσες εκπαιδευτικές, ερευνητικές και οργανωτικές ανάγκες του. Ο βαθμός ανταπόκρισης των εν λόγω αποφάσεων προς τα δεδομένα λειτουργίας του Τμήματος εμφανίζεται απολύτως ικανοποιητικός, δεδομένου ότι καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια για την κάλυψη, με δίκαιο και ορθολογικό τρόπο, των επιμέρους αναγκών λαμβανομένων υπόψη ανάλογων εισηγήσεων εκ μέρους φοιτητών, διδασκόντων και λοιπού προσωπικού του Τμήματος.

Γενικά ισχύει το εξής: για την ορθολογική κατανομή των υποδομών και του τεχνολογικού εξοπλισμού μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών της ΑΣΚΤ λαμβάνονται σχετικές αποφάσεις σε επίπεδο Ιδρύματος και σε συνέχεια αυτών αντίστοιχες αποφάσεις σε επίπεδο Τμήματος. Ας σημειωθεί, άλλωστε, ότι η διαφάνεια κατά τη λειτουργία του Τμήματος και της ΑΣΚΤ διασφαλίζεται μέσω της ανάρτησης υλικού στους πίνακες ανακοινώσεων, στους ιστοχώρους των Τμημάτων και του Ιδρύματος, καθώς και μέσω της ανάρτησης αποφάσεων και διοικητικών πράξεων στο Πρόγραμμα «Δι@ύγεια».

Ιδιαίτερης μνείας χρήζει ωστόσο σε αυτό το σημείο η αναφορά στη Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων -ως μονάδας της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών της ΑΣΚΤ-, στις αρμοδιότητες της οποίας εμπίπτει το Τμήμα Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας [βλ. Παράρτημα 7 και συγκεκριμένα σελ. 30 της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης έτους 2018]. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Τμήματος υφίσταται, μεταξύ άλλων, Δομή παροχής υποστήριξης, Συμβουλευτικής και Φροντίδας Ψυχικής Υγείας προς τους φοιτητές/τριες της ΑΣΚΤ στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης μέσω ΕΣΠΑ Πράξης «Υποστήριξη Παρεμβάσεων Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών» της ΑΣΚΤ. Σκοπός της Δομής είναι η ενίσχυση των δράσεων της Φοιτητικής Μέριμνας στην ΑΣΚΤ με κύριο στόχο τη βελτίωση του ποσοστού έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών των φοιτητών. Επωφελούμενοι των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι όσοι έχουν την φοιτητική ιδιότητα. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες της Δομής αφορούν στη φροντίδα ψυχικής υγείας των επωφελούμενων και περιλαμβάνουν την ενημέρωση των φοιτητών σε ζητήματα κοινωνικής μέριμνας, τη συμβουλευτική, την ψυχολογική υποστήριξη και την ψυχιατρική παρέμβαση, καθώς και τη διασύνδεση με διδακτικό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό και άλλα Τμήματα της ΑΣΚΤ, τη συνεργασία με φορείς της ευρύτερης κοινότητας που έχουν συναφές αντικείμενο, σε επιστημονικό και κλινικό επίπεδο, και τη διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων. Η εν λόγω Δομή είναι στελεχωμένη με εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο φέρει την ευθύνη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και συγκεκριμένα απαρτίζεται από επιστημονική Ομάδα που συγκροτείται από τις εξής ειδικότητες: ψυχίατρο, ψυχολόγο και κοινωνικούς λειτουργούς.

7. Διαχείριση πληροφοριών

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ, προκειμένου να ανταποκριθεί στην ευθύνη που του αναλογεί για τη συλλογή, ανάλυση και διαχείριση πληροφοριακού υλικού, μεταξύ άλλων, σχετικά με τους δείκτες επίδοσης, το προφίλ των φοιτητών, τους ρυθμούς φοίτησης και ολοκλήρωσης -ή εγκατάλειψης- σπουδών, το βαθμό στον οποίο τα ΠΣ του Τμήματος εκπληρώνουν τις ανάγκες/προσδοκίες των φοιτητών, την προσβασιμότητα των δομών φοιτητικής στήριξης και τη μελλοντική επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων, έχει καταρτίσει εργαλεία, όπως λ.χ. ερωτηματολόγια, απογραφικά δελτία, καθώς και διάφορες διόδους επικοινωνίας [κυτίο παραπόνων]. Ωστόσο, η οποιαδήποτε πρόθεση του Τμήματος να δρομολογήσει τη συνεχή παρακολούθηση της λειτουργίας του ΠΠΣ και των συναφών δραστηριοτήτων και να τροφοδοτήσει με πληροφοριακό υλικό το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας, προσκρούει στην εξής δυσκολία: εκκρεμεί, σε τελικό στάδιο, η ολοκλήρωση της μηχανοργάνωσης του φοιτητολογίου, εξαιτίας της έλλειψης για μεγάλο χρονικό διάστημα ενημερωμένου λογισμικού που να επιτρέπει την ευχερή ηλεκτρονική καταχώρηση, καθώς και την περαιτέρω στατιστική επεξεργασία των σχετικών στοιχείων μέσω διασύνδεσής του με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα [ΟΠΣ] της ΜΟΔΙΠ. Έχει υποβληθεί, άλλωστε, συναφές αίτημα προς τη Διοίκηση του Ιδρύματος για κατανομή στο Τμήμα μόνιμου υπαλλήλου κλάδου Πληροφορικής με σκοπό την κάλυψη της εν λόγω οργανωτικής ανάγκης.

Εξάλλου, αναφορές σχετικά με τα αποτελέσματα της -πιλοτικής- λειτουργίας του ΟΠΣ της ΜΟΔΙΠ υπάρχουν στην Επιτομή στοιχείων της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος έτους 2018 [βλ. σελ. 36 και 63-64 της Έκθεσης], αναμένεται δε η ΜΟΔΙΠ από κοινού με τη Διοίκηση της ΑΣΚΤ να αξιοποιήσουν τις επισημάνσεις του Τμήματος κατά τον επικείμενο σχεδιασμό για τη δημιουργία νέου Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της ΑΣΚΤ.

8. Δημόσια πληροφόρηση

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ μεριμνά για τη δημόσια διαδικτυακή του παρουσία, η οποία ολοκληρώνεται σταδιακά και επικαιροποιείται τακτικά. Δίαυλος αυτής της παρουσίας είναι η επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος, στην οποία μπορεί να βρει κανείς πληροφορίες σχετικά με τις εκπαιδευτικές και ακαδημαϊκές του δραστηριότητες: τρέχουσες ανακοινώσεις αναφορικά με το ωρολόγιο πρόγραμμα, πρόγραμμα εξετάσεων, προθεσμίες που αφορούν διοικητικά θέματα, π.χ. ανανέωση εγγραφής, δήλωση ορκωμοσίας, διανομή συγγραμμάτων, παράδοση εργασιών, εξεταστέα ύλη, βαθμολογίες, εκδηλώσεις, ενημερωτικές συναντήσεις κ.λπ. Επί του παρόντος, η ιστοσελίδα του Τμήματος ανανεώνεται σε καθημερινή βάση με την ανάρτηση ανακοινώσεων, ενώ σε επίπεδο Οδηγού Σπουδών, Προγράμματος Σπουδών, Κανονισμού Σπουδών, πληροφοριών που άπτονται του διδακτικού προσωπικού και λοιπών θεμάτων, όπως λ.χ. Οδηγός Πρακτικής Άσκησης κ.λπ., επιδιώκεται η επικαιροποίησή της σε ετήσια βάση και κατόπιν σχετικής συζήτησης και ενημέρωσης στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος.

Ιδιαίτερη μνεία επιβάλλεται στο σημείο αυτό στη δυνατότητα αναζήτησης πληροφοριακού υλικού μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος και της ΑΣΚΤ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, το πληροφοριακό υλικό που δημοσιοποιείται, διακρίνεται σε εκείνο που αφορά τους σημερινούς φοιτητές και, ως εκ τούτου, άπτεται τρεχόντων ζητημάτων της εκπαιδευτικής διαδικασίας, σε εκείνο που αφορά όσους ενδιαφέρονται να σταδιοδρομήσουν μελλοντικά στο Τμήμα και άπτεται του περιεχομένου σπουδών και των απονεμόμενων τίτλων, καθώς και σε εκείνο που αφορά τους αποφοίτους και άπτεται ζητημάτων κατοχύρωσης επαγγελματικών δικαιωμάτων και εν γένει δυνατοτήτων επαγγελματικής αποκατάστασης.

Η τρέχουσα επίσημη ιστοσελίδα του Τμήματος αποτελεί, ωστόσο, μέρος μιας δομικής ανακολουθίας, η οποία έχει επισημανθεί και στο πλαίσιο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης έτους 2014: ενώ υπάρχει κεντρική ιστοσελίδα της Σχολής, αυτή έχει -πέρα από τον τίτλο της- ως μοναδικό της περιεχόμενο τους κόμβους που οδηγούν στα subdomains των δύο Τμημάτων, γεγονός που δεν ανταποκρίνεται στο χαρακτήρα της ΑΣΚΤ ως καταρχήν ενιαίου Ιδρύματος. Σε επίπεδο χρηστικότητας, οι προσβάσεις σε κεντρικά μπλοκ πληροφοριών δεν μπορούν να γίνουν με κεντρικό τρόπο παρά μόνο μέσω των subdomains. Ας σημειωθεί εδώ ότι η ΑΣΚΤ έχει μεριμνήσει για την άρση της συγκεκριμένης ανακολουθίας, καθώς πρόσφατα δημιουργήθηκε ενιαία ιστοσελίδα του Ιδρύματος [<http://www.new.asfa.gr/>], η οποία πρόκειται να αναβαθμισθεί περαιτέρω και με την ανάλογη υποστήριξη εκ μέρους εξειδικευμένου προσωπικού, προκειμένου εν συνεχεία να τεθεί επίσημα σε λειτουργία και να αντικαταστήσει τις υπάρχουσες επιμέρους ιστοσελίδες της ΑΣΚΤ.

Επιπλέον, το Τμήμα ΘΙΣΤΕ διοργανώνει κατά περίπτωση ενημερωτικές εκδηλώσεις με βασικούς ενδιαφερόμενους τους φοιτητές και αποφοίτους του Τμήματος, προκειμένου να παρέχει επικαιροποιημένη ενημέρωση σε ζητήματα που τους αφορούν, όπως λ.χ. συνέβη πρόσφατα αναφορικά με την ίδρυση του κλάδου ΠΕ41-Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης για τη διδασκαλία της Ιστορίας της Τέχνης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση κ.λπ.

9. Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των Προγραμμάτων Σπουδών

Αρμόδια για την οργάνωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης των ΠΣ είναι σε επίπεδο Τμήματος ΘΙΣΤΕ η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης [ΟΜΕΑ], μέλη της οποίας είναι οι εξής: Ανδρέας Γιακουμακάτος [Καθηγητής και Πρόεδρος της ΟΜΕΑ], Παναγιώτης Πούλος [Αναπληρωτής Καθηγητής] και Καλλιρρόη Λινάρδου [Επίκουρη Καθηγήτρια]. Κατά την τρέχουσα περίοδο εσωτερικής αξιολόγησης που απέληξε στη σύνταξη της σχετικής Έκθεσης, η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε τόσο με τα λοιπά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, όσο και με προπτυχιακούς φοιτητές, οι οποίοι συμπλήρωσαν σχετικά ερωτηματολόγια και απογραφικά δελτία, μέλη του διοικητικού προσωπικού του Τμήματος, τα οποία παρείχαν απογραφικά στοιχεία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, και μέλη ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, στα οποία έχει ανατεθεί στο πλαίσιο σχετικής απόφασης της Συνέλευσης η επικουρία της ΟΜΕΑ. Τέλος, η ΟΜΕΑ του Τμήματος συνεργάζεται στην πορεία διεξαγωγής της εσωτερικής αξιολόγησης με τη ΜΟΔΙΠ της ΑΣΚΤ, η οποία και υποστηρίζει κατά περίπτωση το έργο της, και διαβιβάζει σε αυτή την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Η διεξαγωγή της τρέχουσας διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης έχει ως βάση της την πρότυπη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης, όπως αυτή υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης Πράξης «ΜΟΔΙΠ της ΑΣΚΤ», στο πλαίσιο της οποίας οργανώθηκε το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος και η εξωτερική αξιολόγηση των Τμημάτων του, η οποία στην περίπτωση του Τμήματος ΘΙΣΤΕ απέληξε στη σύνταξη της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης του έτους 2014, και εξειδικεύτηκαν τα πρότυπα απογραφικά δελτία και ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠΠ, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες του τρόπου λειτουργίας του Τμήματος και της ΑΣΚΤ. Τα διάφορα στάδια της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης αποτελούν άλλωστε αντικείμενο συζήτησης σε συνεδριάσεις του Τμήματος, καθώς ορίζονται ως θέματα ημερήσιας διάταξης της Συνέλευσης. Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης ολοκληρώνεται, εξάλλου, με την έγκριση της Εσωτερικής Έκθεσης Αξιολόγησης από τα μέλη της Συνέλευσης του Τμήματος.

Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ, προκειμένου να δρομολογήσει ενέργειες για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων της λειτουργίας του, έχει ήδη διατυπώσει στο πλαίσιο της πρόσφατης Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης [έκδοση Ιουνίου 2018] ένα σχέδιο δράσης, με **[α]** μια βραχυπρόθεσμη και **[β]** μια μακροπρόθεσμη προοπτική.

[α] Στο βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης του Τμήματος εντάσσεται η ολοκλήρωση της μηχανοργάνωσης του φοιτητολογίου η οποία θα επιτρέψει την αυτοματοποίηση των διαδικασιών και τη συνεπή παρακολούθηση της πορείας του Τμήματος, ο διαρκής εμπλουτισμός της ιστοσελίδας του Τμήματος, αλλά και η συστηματική επιδίωξη της ασφαλούς φύλαξης των ηλεκτρονικών δεδομένων που άπτονται της λειτουργίας του Τμήματος.

Η ανάπτυξη περισσότερων σεμιναρίων παραμένει στόχος του Τμήματος ο οποίος εντάσσεται στην κατ' έτος αναθεώρηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, περιπλέκεται ωστόσο από το διαρκώς αυξανόμενο αριθμό των εισακτέων.

Η ανανέωση και η ανάπτυξη του συστήματος ηλεκτρονικών μαθημάτων **eClass** παραμένει εκκρεμής στόχος του Τμήματος, καθώς συναρτάται προς τη θέση σε

λειτουργία της νέας ιστοσελίδας της ΑΣΚΤ. Στην περίπτωση του Τμήματος, η χρήση της πλατφόρμας των ηλεκτρονικών μαθημάτων θα μπορούσε σε κάθε περίπτωση να επεκταθεί ούτως ώστε να εξυπηρετεί και τις ανάγκες του ΠΜΣ ΜΕΘΙΣΤΕ.

[β] Στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης του Τμήματος εντάσσονται κατά κύριο η περαιτέρω στελέχωση του Τμήματος με στόχο την ενίσχυση της ποιότητας του παρεχόμενου από το Τμήμα έργου μέσω της προσέλκυσης ικανών και αναγνωρισμένων επιστημόνων – ερευνητών, καθώς και η ενίσχυση, σε συνέχεια της επανίδρυσής του, της λειτουργίας του ΠΜΣ ΜΕΘΙΣΤΕ ως βασικού συνδετικού κρίκου μεταξύ της διδασκαλίας και της έρευνας που συντελούνται στο Τμήμα.

Βασική συνιστώσα στην κατεύθυνση διεύρυνσης της διασύνδεσης του Τμήματος προς φορείς ΚΠΠ θα αποτελέσει η ενίσχυση της δυνατότητας για πραγματοποίηση Πρακτικής Άσκησης από τους φοιτητές του Τμήματος. Θα επιδιωχθεί επίσης η εξαγωγή συγκεντρωτικών στατιστικών και λοιπών στοιχείων στο πλαίσιο παρακολούθησης από την ακαδημαϊκή επιτροπή του μαθήματος των δεδομένων που προκύπτουν από την υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης κατά τα τελευταία έτη, καθώς και η διεξαγωγή σχεδιαζόμενης έρευνας, βάσει ειδικού ερωτηματολογίου που έχει ήδη συνταχθεί, όσον αφορά την επαγγελματική πορεία και την ευρύτερη επιστημονική εξέλιξη των αποφοίτων του Τμήματος.

Η αξιοποίηση των καλλιτεχνικών σταθμών της ΑΣΚΤ μέσω βραχυπρόθεσμων θερινών τμημάτων, που θα απευθύνονται τόσο σε Έλληνες όσο και σε ξένους ενδιαφερόμενους, παραμένει ζητούμενο, όπως και η προσφορά μαθημάτων δια βίου εκπαίδευσης που θα προσφέρουν γενική και επιστημονική γνώση.

Περαιτέρω συνεργασίες με ακαδημαϊκά Τμήματα και Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού για την ενίσχυση της διεπιστημονικότητας των σπουδών που παρέχονται στο Τμήμα, είναι ζητούμενο που εντάσσεται στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης του Τμήματος σε συνδυασμό με την ανάληψη περισσότερων πρωτοβουλιών για εδραίωση της συνεργασίας μεταξύ των δύο Τμημάτων της ΑΣΚΤ. Το μάθημα «Καλλιτεχνικό Εργαστήριο» στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιούνται επισκέψεις των φοιτητών σε εργαστήρια του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών, καθώς και διαλέξεις από καθηγητές του εν λόγω Τμήματος, αποτέλεσε και θα συνεχίσει να αποτελεί βασικό δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ των δύο Τμημάτων.

Η ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Κινητικότητας Erasmus+ εντάσσεται ομοίως στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης του Τμήματος και αναμένεται να χρηματοδοτηθεί μέσω αντίστοιχου συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος του ΙΚΥ [προγραμματική περίοδος 2014-2020].

Το Τμήμα εύλογα προσδοκά από τη Διοίκηση του Ιδρύματος να συνεκτιμήσει τις όποιες παρατηρήσεις οι οποίες διατυπώνονται στην πρόσφατη Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης έτους 2018, κατά τη λήψη αποφάσεων αναφορικά με τη λειτουργία του Τμήματος και της ΑΣΚΤ ευρύτερα, η δε Πολιτεία οφείλει στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της αναφορικά με την έγκαιρη προώθηση θεμάτων που άπτονται της λειτουργίας του Τμήματος. Ενδεικτικά αναφέρονται η υποχρέωση επιτάχυνσης εκκρεμών διαδικασιών προκήρυξης και ένταξης σε θέσεις μελών του ευρύτερου εκπαιδευτικού προσωπικού του Τμήματος, έγκαιρης παροχής ικανού αριθμού πιστώσεων για την πρόσληψη συμβασιούχων διδασκόντων, καθώς και

η μέριμνα για την αξιολογική επιλογή ερευνητικών προτάσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο των διαφόρων προκηρύξεων ερευνητικών προγραμμάτων.

Εξάλλου, το Τμήμα, αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκόμισε καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της διενέργειας της εξωτερικής του αξιολόγησης το 2014, έθεσε ως βασικό στόχο την επεξεργασία και την αποτύπωση μαθησιακών αποτελεσμάτων για το ΠΠΣ. Για το λόγο αυτό το Τμήμα έλαβε υπόψη τις υποδείξεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης, συναφές πληροφοριακό υλικό [βλ. λ.χ. τον ακόλουθο σύνδεσμο: [Μαθησιακά αποτελέσματα και κατάρτιση ΠΣ](#)] και ανέθεσε στα μέλη της ΟΜΕΑ την υποβολή εισήγησης ενόψει υιοθέτησης των εν λόγω μαθησιακών αποτελεσμάτων με απόφαση της Συνέλευσης η οποία ελήφθη πρόσφατα κατόπιν σχετικής διαβούλευσης. Στην ΟΜΕΑ ανατέθηκε επίσης η συμβουλευτική καθοδήγηση των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την εξειδίκευση των μαθησιακών αποτελεσμάτων ανά μάθημα του ΠΣ 18/19, καθώς και η επιμέλεια συλλογής και δημοσιοποίησης των περιγραμμάτων του συνόλου των μαθημάτων του ΠΠΣ, στα οποία (περιγράμματα) ρητή αναφορά γίνεται στα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα όπως αυτά εξειδικεύθηκαν από τον εκάστοτε διδάσκοντα.

10. Περιοδική Εξωτερική Αξιολόγηση των ΠΠΣ

Η παρούσα Πρόταση Πιστοποίησης του ΠΠΣ βαίνει παράλληλα με την προετοιμασία της δεύτερης κατά σειρά σχεδιαζόμενης εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος ΘΙΣΤΕ. Το 2014 είχε προηγηθεί εξωτερική αξιολόγηση του υπό την ευθύνη τετραμελούς εξωτερικής επιτροπής αξιολόγησης, συναποτελούμενης από τους εξής: Prof. Dr. Marie-Elisabeth Mitsou [Ludwig-Maximilians-Universität München, Γερμανία], Prof. Dr. Thalia Vrachopoulos [John Jay College of Criminal Justice, City University of New York, ΗΠΑ], Prof. Dr. Sokratis Georgiadis, [Staatliche Akademie der Bildenden Künste, Στουτγάρδη] και Prof. Jason Karaindros [École Supérieure d' Art et de Design du Havre et de Rouen, Γαλλία]. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας είχε συνταχτεί σχετική Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης, η οποία παρελήφθη στην τελική της μορφή στις 20-3-2015.

Στο πλαίσιο, εξάλλου, σύνταξης της παρούσας Πρότασης Πιστοποίησης ελήφθησαν υπόψη οι συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης σε ποσοστό 75% [υπολογίζεται κατά προσέγγιση]. Συγκεκριμένα, βασικοί άξονες των συστάσεων της Επιτροπής στο πλαίσιο της πρώτης Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος υπήρξαν οι εξής: γενικές παρατηρήσεις για το περιεχόμενο των σπουδών, δόμηση και οργάνωση του ΠΠΣ, ζητήματα διδασκαλίας, όπως η σύνδεση θεωρίας και εικαστικής πρακτικής, η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων, τα μέσα έρευνας και διδασκαλίας, καθώς και η διασύνδεση έρευνας και διδασκαλίας και η κινητικότητα, αλλά και ζητήματα έρευνας. Το Τμήμα ΘΙΣΤΕ, αφού αποτίμησε τις εν λόγω συστάσεις, προέβη αφενός σε ανάλογες παρεμβάσεις **[1]**, αφετέρου στην κατάρτιση σχεδίου δράσης **[2]**. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

[1] Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης συνέστησε σε επίπεδο περιεχομένου σπουδών λ.χ. την «*προσθήκη επίκαιρων ερευνητικών αντικειμένων και προσεγγίσεων*», γεγονός που ελήφθη υπόψη κατά την κατάρτιση του ΠΣ 18/19 [για παράδειγμα, έχουν εισαχθεί μαθήματα στον τομέα αιχμής των digital humanities, βλ. Παράρτημα 2 και 4].

Επίσης, σε επίπεδο δόμησης και οργάνωσης του ΠΣ 18/19, δόθηκε έμφαση στην αύξηση των προσφερόμενων σεμιναριακών μαθημάτων. Στον τρόπο διάταξης της ύλης, το συγκεκριμένο ΠΠΣ λαμβάνει υπόψη του τη σύσταση της Επιτροπής Εσωτερικής Αξιολόγησης για «*εξοικείωση των φοιτητών με ζητήματα της σύγχρονης τέχνης ήδη από τα πρώτα εξάμηνα*» και γι' αυτό περιλαμβάνει συναφές μάθημα με τίτλο «*Ιστορία της Τέχνης: εποπτική εισαγωγή*» ήδη στο Α' εξάμηνο σπουδών [βλ. Παράρτημα 2 και 4].

Σημειωτέον ότι η σύσταση της Επιτροπής για «*ενίσχυση του σεμιναριακού χαρακτήρα των μαθημάτων*» με σκοπό την ενθάρρυνση της αυτόνομης έρευνας, εισάγεται με την πρόβλεψη της δυνατότητας σύνθεσης γραπτών δοκιμίων ως μορφής εξέτασης ήδη από τα πρώτα εξάμηνα σπουδών [βλ. Παράρτημα 4 και συγκεκριμένα περιγράμματα μαθημάτων των αντίστοιχων εξαμήνων].

[2] Λοιπές συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης για τις οποίες δεν έχει δρομολογηθεί ήδη σχετική παρέμβαση, έχουν συμπεριληφθεί στην κατάρτιση του σχεδίου δράσης που περιλαμβάνεται στην πρόσφατη Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης έτους 2018 [βλ. σελ. 34 επ.] με βασικούς πυλώνες τον τρόπο δόμησης, οργάνωσης και υλοποίησης του ΠΠΣ, τη δια βίου εκπαίδευση, τη σύνδεση των

σπουδών με την αγορά εργασίας και το δημόσιο χώρο, καθώς και τη διασύνδεση με Ιδρύματα του εξωτερικού.

Σημαντικά γεγονότα που μεσολάβησαν από την τελευταία εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος το έτος 2014 έχουν αναφερθεί ήδη σε διάφορα σημεία της παρούσας και, προς αποφυγή επαναλήψεων, περιοριζόμαστε στο σημείο αυτό σε μία ενδεικτική παραπομπή σε αντίστοιχες σελίδες:

[1] σελ. 16 επ.: σύναψη συμφωνιών και προγραμματισμός δράσεων για την ενίσχυση της κινητικότητας και των ανταλλαγών μεταξύ ΑΣΚΤ και Ιδρυμάτων του εξωτερικού,

[2] σελ. 21: βραβεία-διακρίσεις,

[3] σελ. 22-23: συμμετοχή σε διεθνή και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, καθώς και σε δίκτυα συνεργασίας ακαδημαϊκών φορέων [σχετικά παραπέμπουμε και στις σελ. 17 και 21 της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης έτους 2018 όπου αναφορά γίνεται στα Ειδικά Πρωτόκολλα Συνεργασίας που η ΑΣΚΤ συνήψε κατόπιν εισήγησης του Τμήματος με άλλα ακαδημαϊκά Ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού με σκοπό την εδραίωση συνεργασίας στο πλαίσιο παροχής εκπαίδευσης διδακτορικού και προπτυχιακού επιπέδου αντίστοιχα], και

[4] σελ. 5: ίδρυση κωδικού ΠΕ41-Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης για τη διδασκαλία μαθημάτων από αποφοίτους του Τμήματος στο πλαίσιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης [βλ. και σελ. 8 της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος].

11. Παραρτήματα

Παράρτημα 1	Πολιτική Ποιότητας ΠΠΣ Τμήματος ΘΙΣΤΕ
Παράρτημα 2	ΠΣ 18/19 με πιστωτικές μονάδες [ECTS] και Οδηγός για τους φοιτητές
Παράρτημα 3	Εσωτερικός κανονισμός ΠΠΣ και λοιποί κανονισμοί, λ.χ. κανονισμός κινητικότητας, κανονισμός πρακτικής άσκησης κ.λπ.
Παράρτημα 4	Περιγράμματα μαθημάτων για όλα τα μαθήματα
Παράρτημα 5	Μαθησιακά αποτελέσματα, στοχοθεσία και προγραμματισμός δράσεων για το ΠΠΣ
Παράρτημα 6	Υπόδειγμα ερωτηματολογίου φοιτητών και αποτελέσματα επεξεργασίας τους
Παράρτημα 7	Αποτελέσματα εσωτερικής αξιολόγησης από τη ΜΟΔΙΠ [πρακτικό ΜΟΔΙΠ] και Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμήματος [έκδοση Ιούνιος 2018]
Παράρτημα 8	Το σύνολο των απαιτούμενων δεδομένων ποιότητας [ενότητες: Τμήματα, ΠΠΣ] του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Εθνικού Συστήματος Ποιότητας [ΟΠΕΣΠ] για τα ακαδημαϊκά έτη 2015-2016, 2016-2017 / ημερολ. έτη 2016, 2017 [εκτύπωση ΟΠΕΣΠ] και επεξηγηματικό Υπόμνημα
Παράρτημα 9	Λοιπό υλικό τεκμηρίωσης, π.χ. αποτελέσματα επεξεργασίας ερωτηματολογίων πρακτικής άσκησης, κατάλογοι με στοιχεία του επιστημονικού και ερευνητικού έργου των διδασκόντων του Τμήματος κ.λπ.